ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 39 (8.623) ◆ 1995 йил 5 апрель, чоршанба Сотувда эркин нархда

БУГУНГИ КУН «ТО» «ТО» НАФАСИ

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

❑ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Тожикистон Ислом уйғониш ҳаракати раисининг ўринбосари А. Тўражонзода, Тожикистон демократик кучларини мувофиқлаштириш марказининг раиси О. Латифий ҳамда Тожикистон Демократик партияси раисининг ўринбосари Х. Холиқназаровларни уларнинг илтимосига биноан қабул қилди.

❑ 1995 йил 26 март куни ўтказилган референдумда Президентимиз ваколатлари муддати 2000 йилга қадар узайтирилганлиги муносабати билан Туркия Республикаси Президенти Сулаймон Демирэл, Қирғизистон Олий Кенгаши Тўра Оғаси Медетхон Шеримқулов, Россия Федерациясининг МДҲга аъзо давлатлар билан ҳамкорлик ишлари вазири В. Сиров, Россиядаги «Ватандош» жамиятининг раиси Фатхулла Хўжаев Ислом Каримовга самимий қутловлар йўлладилар.

❑ Бош вазирнинг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков қишлоқ хўжалиги масалаларига бағишлаб сим орқали кенгаш ўтказди. Унда асосан баҳорги экиш мавсумини уюшқоқлик билан ўтказиш, ғалла ўрим-йиғимига пухта тайёргарлик кўриш вазифалари муҳокама этилди.

❑ Марказий банк мамлакатимиз билан Жаҳон банки ўртасидаги ҳамкорлик масалаларига бағишлаб учрашув ўтказди. Республика оммавий ахборот воситалари ва чет эл журналистлари Жаҳон банкининг Ўзбекистонга ажратган 160 миллион доллар миқдоридаги кредитидан унумли ва самарали фойдаланиш чора-тадбирлари билан танишдилар.

❑ Қаршида 24 минг абонентга мўлжалланган янги автомат телефон станцияси ишга тушди. Германиянинг «Сименс» фирмаси ҳозирги пайтда бу ерда яна 10 минг абонентга мўлжалланган АТС қуришни ниҳоясига етказмоқда.

❑ Урганчда троллейбус қатновини йўлга қўйишга киришилмоқда. Шаҳарда дастлабки троллейбуслар келгуси йил охирида қатнай бошлайди.

❑ Франция озиқ-овқат саноати вакиллари Наманганда бўлиб, ўзаро ҳамкорлик қилиш имкониятлари юзасидан фикр айирбошладилар.

❑ Республика қимматли қоғозлар биржаси ҳузурида фонд магазинлари очилди. Эндиликда аҳоли Мустақиллик майдони ва «Шифокор» меҳмонхонасида жойлашган бу магазинлардан акциялар харид қила оладилар.

ҲАМДЎСТЛИКДА

❑ Украина Олий Кенгаши кеча мамлакат ҳукуматига ишончсизлик билдирди ва уни тўла тартибда истеъфога чиқариш тўғрисида қарор қабул қилди.

❑ Бугун АҚШ мудофаа вазири Уильям Перри Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоев билан учрашади. Америка мудофаа маҳкамасининг раҳбари Алматига Украина ва Россияда бўлгандан сўнг келди.

❑ Бугун Тожикистоннинг янги сайланган парламенти — Мажлиси Олий ўз ишини бошлайди. Унда асосан ташкилий масалалар кўрилади.

❑ Бугун Россия парламентининг юқори палатаси — Федерал Кенгаш раиси Владимир Шумейко Кишинёвда Молдова Президенти Мирча Снегур билан учрашади.

❑ Беларусь Президенти Александр Лукашенко Беларусь Россия билан нафақат иқтисодий, балки мудофаа ва умумий чегараларни қўриқлаш соҳаларида ҳам қалин ҳамкорлик қилиши тўғрисида баёнот берди.

ХОРИЖДА

❑ Бугун Покистон Бош вазири Беназир Бхуттонинг АҚШга расмий ташрифи бошланди.

❑ Миср ўз ядровий дастурини амалга оширишга киришиши мумкинлигини баён этди. Бундай қарор Исроилнинг ядровий қурол-аслаҳаларни тарқатмаслик тўғрисидаги халқаро шартномага қўшилишдан бош тортаётганлиги сабабли қабул қилинди.

❑ Афғонистонда рўй берган тоғ кўчкиси оқибатида 354 киши ҳалок бўлди, 64 киши жароҳатланди. Тоғ ён бағрида жойлашган 100 та уй ҳам тупроқ остида қолди.

❑ Америкалик олим Майкл Харт инсоният бутун тарихидаги энг буюк 100 нафар шахс тўғрисидаги китобини нашр этди. Муаллифнинг фикрича, ана шу энг буюк шахслар рўйхатини Муҳаммад Пайғамбар бошлаб беради. Бу рўйхатда иккинчи ўринни машҳур олим Исаак Ньютон, учинчи ўринни Иусис Христос, тўртинчи ўринни Будда, бешинчи ўринни эса Хитой файласуфи Конфуций эгаллаган.

❑ Хитойнинг Гуйчжоу вилоятида курраи заминда эҳтимол, энг кекса одам — Гун Лайфа 147 ёшида сариқ касаллигидан вафот этди. У бутун умр бўйдоқ ўтган, чекмаган ва ичмаган, кунига икки марта фақат гуруч ва жўхори тановул этган экан.

❑ Германияда чиқадиган «Шпигель» журналининг ошкор этилган махфий ҳужжатлар асосида ёзишича, Адольф Гитлер ва унинг яқинлари мурдалари 25 йил мобайнида собиқ ГДРдаги совет қўшинлари жойлашган ҳудудда сақланиб келинган ва 1970 йилдагина Давлат хавфсизлик қўмитаси раиси Юрий Андропов буйруғи билан ёқиб юборилган эмиш.

ЎЗБЕКИСТОН — МОЛДОВА:

ҲАМКОРЛИК ЧОРРАҲАЛАРИДА

Илгари хабар қилинганидек, республикамиз Президенти Ислом Каримов Президент Мирча Снегур таклифига биноан 30-31 март кунлари Молдова Республикасида расмий сафарда бўлди.

СУРАТДА: учрашув пайти. *Р. Нуритдинов олган сурат.*

Кўтаринки руҳда ўтган сафарнинг дастлабки куни икки мамлакат раҳбарлари ўзаро музокаралар ўтказдилар.

Музокаралар ниҳоясида икки мамлакат ўртасида дўстона ҳамкорлик, эркин савдо муносабатларини ривожлантириш, фан-техника, маданият ва санъат, почта хизмати, алоқа, банк соҳаларида ҳамкорлик, самолётлар қатновини йўлга қўйиш, икки томонлама солиқ солмаслик тўғрисидаги ўндан зиёд ҳужжат имзоланди.

Республикамиз Президенти шу куни кечқурун давлат тантаналари саройида Молдова халқ хўжалиги, йирик саноат корхоналари раҳбарлари, ишбилармонлар билан учрашди.

— Халқларимиз дўстлиги азалийдир, — деди юртбошимиз — Ўзбекистон халқи Тошкент зилзиласидан сўнг ташвишимизга шерик бўлган Молдова халқининг дўстона ёрдамларини унутган эмас. Бугун биз мустақил Ўзбекистон номидан эски дўстлик ришталарини янгидан мустаҳкамроқ боғлаш учун бу ерга келдик. Ўйлайманки, ҳозиргина имзолаган ҳужжатларимиз собиқ иттифоқ таназзулидан сўнг издан чиққан алоқаларимизнинг янги иқтисодий шароит талаби асосида тикланишига ҳуқуқий кафолат бўлиб, икки мустақил давлат халқлари манфаатларига хизмат қилади.

Президентимиз ўзаро ҳамкорлик ҳақида гапирганида залда жонланиш сезилди. Самимий мулоқот бошланди. Тираспол ип газлама корхонасининг бош директори ўринбосари Тенченко юртбошимизга мурожаат қилиб, жамоаси тўрт ойдан буён ишсизлигини, Ўзбекистон пахтасига умид билан кўз тикаётганини айтди. Шу соҳанинг бошқа бир вакиласи эса мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорлик Молдованинг ижтимоий муаммолари ҳал бўлишига кўмаклашишини таъкидлади.

Молдова Республикаси Президенти Мирча Снегур республикамиз Президентининг расмий ташрифи муносабати билан берган баёнотида Молдова халқи, Молдова ҳукумати мазкур ташриф натижаларига катта умид боғлаётганини изҳор қилди. Фурсат топиб Президент Мирча Снегурдан Ўзбекистон Республикасидаги туб ўзгаришлар, жумладан, республикамиз Президенти ваколатларини 2000 йилгача узайтириш ҳақида ўтказилган умумхалқ Референдуми тўғрисида фикрини сўрадик.

— Биз, Президент Ислом Каримов раҳбарлигида Ўзбекистонда туб иқтисодий ислоҳотлар ўтказилаётганидан хабардормиз, — деди М. Снегур. — Мамлакатингизда бозор иқтисодиётига ўтиш босқичма-босқич амалга оширилаётгани, бу даврда аҳолининг эҳтиёжманд қатламлари давлат томонидан ижтимоий ҳимояга олингани ибратлидир. Сўнгги пайтда Марказий Осиё минтақасида, Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги ва халқаро доираларда Ўзбекистоннинг ўз тараққиёт йўли ниҳоятда тўғри ва одилона йўл экани хусусида фикрлар билдирилмоқда.

Маълумки, иқтисодий ислоҳотларни ўтказиш узоқ давом этадиган мураккаб жараён. Республикангизда яқин келажакда ғалла мустақиллигига эришиш учун пухта замин ҳозирланганини эшитиб беҳад хурсанд бўлдим. Референдум масаласига келсак, Ўзбекистон халқи Президент Ислом Каримовнинг ҳуқуқий, демократик давлат барпо этиш йўлида олиб бораётган сиёсатини, мамлакатда осойишталик ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш борасидаги ҳаракатларни қўллаб-қувватлаб тўғри қилди.

Дарҳақиқат, мамлакатимизда изчиллик билан олиб борилаётган иқтисодий ислоҳотлар ўз самарасини кўрсата бошлади. Халқ хўжалигини бозор муносабатлари талаблари даражасида қайта шакллантиришда юртбошимиз томонидан илгари сурилган ғоялар тўғри эканини ҳаётнинг ўзи исботлади. Мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришга катта эътибор берилмоқда, кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантириш учун катта имкониятлар яратилди. Айни пайтда республикамизда қўшма корхоналарнинг сони кўпаймоқда. Уларнинг дастлабки маҳсулотлари мамлакатимиз халқига манзур бўла бошлади.

Бугунги кунда республикамиз билан ҳамкорлик қилиш истагини билдираётган мамлакатлар сони ортмоқда. Молдова Республикасининг улар сафидан ўрин олгани Ўзбекистоннинг нуфузи ортиб бораётганидан дарак беради. Маълумки, Молдовада ишлаб чиқарилаётган шакар, дори-дармон, қишлоқ хўжалиги техникаси, электр-техника асбоб-ускуналари, суғоришда фойдаланиладиган насосларга республикамизда эҳтиёж бор.

Молдова саноати равнақи эса кўп жиҳатдан Ўзбекистон пахтасига, кимёвий тола, қаттиқ металларга боғлиқ.

Бу икки томонлама ҳамкорликни тақозо этади.

Сафарнинг иккинчи куни Ўзбекистон Республикаси Президенти И. Каримов Молдова Республикаси парламенти раиси П. Лучинский ва парламент қўмиталари раҳбарлари билан учрашди.

Ўзаро суҳбат чоғида Ўзбекистон ва Молдова ўртасидаги муносабатларни мустаҳкамлашда икки мамлакат парламентлариаро алоқаларнинг ривожланиши муҳим аҳамиятга эга экани таъкидланди.

Шу куни республикамиз Президенти Молдова Республикаси Президенти ҳамроҳлигида Кракова шаҳридаги Виношампан ичимликлари корхонасини бориб кўрди.

Самарали ўтган сафар Кишинёв аэропортида республикамиз Президенти Ислом Каримовга катта ҳурмат-эҳтиром кўрсатилган тантанали кузатиш маросими билан якунланди. Президентимизга Молдова сафарида Олий Мажлис Раиси ўринбосари Б.Шодиева, Бош вазир ўринбосари Ю. Пайгин, ташқи ишлар вазири А. Комилов ва бошқа расмий кишилар ҳамроҳлик қилди.

Ўктам МИРЗАЁР,

Тошкент-Кишинёв-Тошкент.

ГФР ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ЎЗБЕКИСТОНГА ТАШРИФИГА ДОИР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов таклифига биноан Германия Федератив Республикаси федерал Президенти Роман Герцог шу йилнинг 11-13 апрель кунлари давлат ташрифи билан Ўзбекистонга келади.

(ЎзА).

ШАҲАР ТРАНСПОРТИДАГИ ЯНГИ ТАРИФЛАР

Энергия, ёнилғи, эҳтиёт қисмлар нархларининг кескин ортганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикаси молия вазирлигининг 1995 йил 3 апрелдаги қарорига асосан шу йилнинг 5 апрелидан шаҳар йўловчилар транспортида юриш учун янги тарифлар жорий этилди.

Трамвай, троллейбус, метро ҳамда шаҳар автобусларида юрганлик учун йўл ҳақи 2 сўм, тезюрар автобусларда 3 сўм қилиб белгиланди. Битта юкни олиб юриш учун 4 сўм ҳақ белгиланди. Маршрут таксиларида йўл ҳақи 5 сўм бўлди. Таксиларда ўтириш ҳақи 4 сўм, бир километр масофа учун 4 сўм, буюртмачи илтимоси билан бир соат банд бўлганлиги учун 40 сўм белгиланди.

Шаҳар атрофига қатнайдиган автобусларга йўл ҳақи шаҳар ҳудудида 3 сўм, шаҳардан ташқарида ҳар бир километр масофа учун 2 сўм қилиб белгиланди.

Автобус, трамвай ва троллейбусларда имтиёзли ҳамда бошқа ойлик йўл карточкаларининг нархи қуйидагича:

— ўрта ва олий ўқув юртлари талабалари учун — 66 сўм;

— нафақадорлар учун — 94 сўм;

— ўқувчилар учун — 54 сўм;

— аҳоли учун — 200 сўм.

Метрода юриш учун ойлик чипта нархи 160 сўм.

Йўл ҳақи тўламаганлик ҳамда ҳақ тўланмай олиб юрилган юк учун жарима энг кам ойлик иш ҳақининг ўндан бир қисми миқдорини ташкил этади.

Эски шаҳар ёшаради

КЎРКАМ УЙЛАР ҚАД РОСТЛАЯПТИ

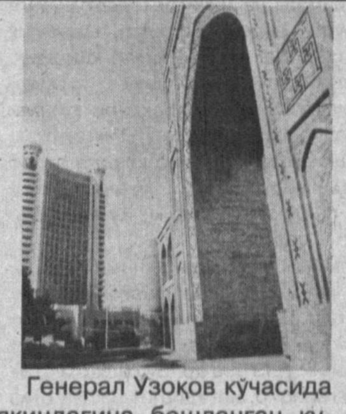

Генерал Узоқов кўчасида яқиндагина бошланган қурилиш ишлари бугунги кунга келиб охирлай деб қолди. Жуда қисқа фурсат ичида қад ростлаган беш қаватли уйларнинг сони битта эмас, иккита эмас, 8 тага етди. Бу ерда тиклаш ишларини 1-уйсозлик қури-

лиш комбинатининг 26-қурилиш бошқармаси бунёдкорлари амалга оширдилар.

— Сидқидилдан, аҳиллик билан киришилган иш ҳамиша сифатли ва унумли бўлади, — дейди биз билан суҳбатда 26-қурилиш бошқармаси тикловчиларининг бригадири Виктор Сурский. — Гапимнинг исботи кўз олдимизда намоён бўлиб турибди. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Тошкент шаҳрининг Эски шаҳар қисмини қайта қуриш ва обод қилиш тўғрисида»ги қарорини бажаришга улушимизни қўшяпмиз. Бизларнинг бу қурган уйларимиз Сағбон кўчасида истиқомат қилувчилар учундир. Уларнинг анчаси аллақачон ҳовли тўйлари ўтказишди.

Комплекслашган тикловчилар бригадасининг ҳар бирида 12-18 нафардан қурувчи меҳнат қилди. Айниқса Маҳмуд Шомансуров ва Ниғмат Майнусовларнинг бригадаси, шунингдек Мустафо Марганов, Султон Гафиев, Леонид Смирнов, Елена Трофимова, Крилич Ворунчак сингари пайвандчилар ва тикловчилар меҳнатини таъкидлаб ўтсак арзийди.

Тиклаш ишларини ўтган йилда бошлаган бўлишимизга қарамай ҳар бир қад ростлаган уй муддатидан олдин фойдаланишга топширилаверди. Бир ярим ой ичида 45 квартирали уйнинг барча ишларини бажариб, пардозловчиларга топширдик. Бунда албатта, қурилиш материалларининг узлуксиз келиб турганлиги ҳам катта роль ўйнайди. Эндиликда жамоамиз билан бирга Тахтапулда ишни давом эттирамиз. У ердан 16 та уйни тезлик билан қад ростлатиб берамиз, деган мақсад билан ишламоқдамиз.

Тикловчилар суҳбатимизни тугатиб, пардозловчилар ҳузурига ўтдик. Бу ерда ҳам иш қизигандан қизиб кетган. Кимдир эшик, ойна ромларини ўрнатаётган бўлса, яна кимдир махсус идишларда юқори қаватдаги пардозловчи-бўёқчилар учун бўёқ, бетон қуювчиларга қориштирилган бетонларни узлуксиз юбориб турибди.

— 1-уй-жой қурилиш комбинатига қарашли 3-пардозлаш ишлари бошқармасининг пардозловчилари эски шаҳарликларнинг дидига мос, янада сифатли қилиб ишларни адо этишга киришишган, — дейди участка бошлиғи Абдужалол Худойберганов. — Бу ерда қад ростлаётган уйларнинг лойиҳаси бошқа уйларга нисбатан барча қулайликларга эгалиги билан фарқ қилади.

1-пардозлаш ишлари бошқармаси билан ҳамкорликда зиммамиздаги ишларни янада сифатли қилиб бажаришга киришганмиз. Пардоз ишларини бошлаганимизга ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Мавжуд 110 нафар ишчи 5 та бригадага жипслашиб ишламоқда. Режага кўра 10 апрелдан бошлаб бу ерга кўплаб хонадон эгалари кўчиб бошлайдилар.

— Сағбон кўчасининг 287 «а» хондадонида тўрт фарзандим билан истиқомат қилар эдик, — дейди ҳозирда 6-уй 14-хонадон соҳибаси Расима Йўлдошева. — У ерда икки хонали, пастқамгина уйда яшардик. Биз учун бундай шинам уйларда яшаш орзу бўлиб қолаётган эди. Юртбошимизга минг раҳмат. Эски шаҳарни қайта қуриш ва обод қилиш ҳақидаги қарор чиққандан сўнг бизга биринчилардан бўлиб уй беришди. Ҳозир тўрт хонали кенг ва ёруғ уйда яшаяпмиз. Яна бир нарсага хурсандманки, ажратилаётган ҳар бир кўп қаватли уйларга кўни-қўшнилар ҳам жойлашмоқда. Масалан сағбонликлар битта уйда бўлса, чиғатойликлар яна битта уйдан ўрин олишмоқда.

Дарҳақиқат, эски шаҳарликлар учун жуда тезлик билан уйларни барпо этиш учун тикловчилар ишни уч сменада ташкил этишган. Уларга жавобан пардозловчилар ҳам бўш келишмай, кетма-кет уйларни фойдаланишга топширишга тайёрламоқдалар. Эрта-индин генерал Узоқов даҳасидан ўрин олган 8 та уй ўзининг кўркамлиги ва бежиримлиги билан шаҳримиз кўркига кўрк бўлиб қўшилади.

Гулзода АБДУЛЛА қизи.

СУРАТЛАРДА: 3-пардозлаш ишлари бошқармаси бўёқчилар бригадири Альфия Длеверова; 26-қурилиш бошқармасининг тикловчилари Л. Иванов, Ў. Ахмуллаев ва Н. Генцовлар; генерал Узоқов даҳасида қад ростлаган уйларнинг умумий кўриниши.

Рустам Шарипов олган суратлар.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СУДИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг судьяси А. О. Қодиров раислигида, судьялар Ж. Субхонқулов ва А. Б. Дўстбобоевлардан иборат ҳайъатда, Ўзбекистон Бош прокурорининг катта ёрдамчиси О. Р. Матхолиқов, ҳимоячилар Ш. Рашидова, М. Шамсиева, М. Тойжонова, М. Суярова, М. Бузрукова, Р. Шайхутдиноваларнинг иштирокида Ўзбекистон Республикасининг конституциявий тузумини зўрлик билан ағдариб ташлаш ва ҳокимиятни қўлга олиш мақсадида фитна уюштиришда иштирок этишда айбланган бир гуруҳ шахслар устидан жиноят иши кўрилиб, ҳукм эълон қилинди.

Судда аниқланган ҳолатларга кўра, собиқ «Эрк» демократик партиясининг раиси Мадаминов Салай (Муҳаммад Солиҳ)нинг ташкилотчилигида, Қашқадарё вилоятида яшовчи 46 нафар ёш йигитлар танлаб олиниб, шулардан 21 тасини алдов йўли билан «бизнесменликка» ўқитиш ниқоби остида ғайриқонуний равишда Туркияга, сўнгра Чечен Республикасининг Грозний шаҳрига олиб бориб, бу йигитларни мафкуравий жиҳатдан қайта тарбиялаб, уларга яккама-якка кураш усулларини, замонавий ўточар қуроллардан фойдаланиш йўлларини ва қўпорувчилик ишларини ўргатиб, сўнгра бу йигитлардан Ўзбекистон Республикасига қарши алоҳида хавфли жиноятлар содир қилишда фойдаланмоқчи бўлганлар.

Бу жиноятларни бош иштирокчилари Мурод Жўраев — 12 йил муддатга, Эркин Ашуров, Шавкат Холбоев, Неъмат Аҳмедовлар — 10 йилдан муддатга озодликдан маҳрум қилинди, ушбу жиноятни бошқа қатнашчилари ҳам узоқ муддатларга озодликдан маҳрум қилиндилар.

***

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг судьяси Ж. У. Ғайбуллаев раислигида, судьялар Э. Йўлдошев ва К. Тоғаевдан иборат ҳайъатда Н. М. Қосимов, А. А. Ибрагимов ва бошқаларга нисбатан жиноят иши кўрилиб, 1995 йил 29 март куни ҳукм эълон қилинди.

Жиноят иши материалларига қараганда, Н. М. Қосимов томонидан ташкил қилинган қуролли банда 1993 йил декабрь ойида фуқаро — Ф. Ғозиевага нисбатан, 1994 йил 4 февраль куни «ЎзДЭУэлектроникс» корхонаси дўконига нисбатан, 1994 йил 7 апрель куни фуқаро Ш. Исроиловга нисбатан бандитизм жиноятини содир қилишиб, «ЎзДЭУэлектроникс» дўконига ўз таъсир доираларини ўтказишга ҳаракат қилишади.

Ҳозирги вақтда қидирувда бўлган А. Ғозиев ва судланувчи А. Ибрагимовлар томонидан тузилган қуролли банда аъзолари ҳам жиноятчилик оламида ном қозониш ва «ЎзДЭУэлектроникс» дўконига ўз таъсир доираларини ўтказиш учун ҳаракат қилишиб, дўконга нисбатан келиб чиққан низони «разбор» қилиш учун Қосимов бошлиқ банда аъзоларини 1994 йил 12 апрель куни Тошкент вилояти ҳудудида жойлашган «Дендропарк»га учрашувга чақиришади.

Икки қарама-қарши банданинг 1994 йил 12 апрель куни соат 17.00 да «Дендропарк»да қуролли тўқнашуви натижасида отишма бўлиб, оқибатда 5 киши вафот қилади ва 2 киши ўқотар қуролдан жароҳатланади.

Олий суднинг ҳукмига биноан қуролли банда раҳбарлари ва фаол аъзоларидан Н. М. Қосимов, А. А. Ибрагимов, И. С. Махмутовлар Ўзбекистон Республикаси жиноят кодексининг 67-моддаси билан айбли деб топилиб, М. М. Ирматов эса жиноят кодексининг 67, 80-моддаси 1, 4, 6-бандлари билан айбли деб топилиб, фавқулодда жазо — ўлим жазосига ҳукм қилиндилар.

Қарама-қарши банданинг қолган 10 кишидан иборат аъзолари ҳам Ўзбекистон Республикаси жиноят кодексининг 67-моддаси билан айбдор деб топилиб, узоқ муддатларга озодликдан маҳрум қилиш жазосига судландилар.

Маҳалладош

Маълумки, асрлар мобайнида маҳаллаларда кўпдан кўп ҳаётий муаммолар ўз ечимини топиб келади. Тўй-маъракалар ҳам, ҳайиту ҳашарлар ҳам маҳалла аҳлисиз ўтмайди. Маҳаллаларда сиёсий, иқтисодий ва бошқа масалаларга доир жамоатчилик фикри шаклланади. Бу эса халқимизнинг турмуш тарзи, ота-боболаримиздан бизга мерос бўлиб келаётган тафаккур тарзидир.

Ислом КАРИМОВ.

Ҳашар — элга ярашар

ТАШЛАНДИҚ ЖОЙДА — ОРОМГОҲ

Қорақамиш даҳасида жойлашган республика қариялар пансионати рўпарасида бир ташландиқ жой бор эди. Собир Раҳимов туманидаги «Истиқбол» маҳалласи аҳли ҳашар йўли билан бу ерда «Қариялар оромгоҳи» барпо этди. Бу жойда маҳалла қўмитасининг идораси, хотин-қизлар билан ишлаш хонаси, сартарошхона, радио, телевизор устахонаси ва бир нечта дўконлар аҳолига хизмат кўрсатяпти.

— Халқимизга раҳмат, ҳашар ташкил этган эдик барча бир ёқадан бош чиқариб якдиллик билан қатнашди, — деди маҳалла оқсоқоли Мираъзам Исҳоқов биз билан суҳбатда. — Шундоққина ёнимиздаги «Зарина» фирмаси жамоаси ҳам қараб турмади, қўлидан келганича моддий ёрдам берди. Мана кўриб турибсизки, барча қулайликларга эга бўлган оромгоҳ барпо этилди.

Шуни алоҳида айтиб ўтиш керакки, айни пайтда кўп қаватли уйлардан иборат мазкур маҳаллада 28 миллат вакиллари иноқ яшамоқда. Маҳалла комитетининг 24 та уйда ўз фаоллари бўлиб, улар барча юмушларга бошқош бўлишаётир.

Маҳалла ҳудудида иккита мактаб, болалар боғчаси, болалар уйи бор. Болалар уйида тарбияланаётганлар ва қариялар уйидан доимо хабар олиб турилади.

Саъдулла ШОДИЕВ.

СУРАТЛАРДА: Наврўз айёмида маҳаллада ўтказилган шодиёнадан лавҳалар акс эттирилган.

Абдувоҳид Тўраев олган суратлар.

Наврўз нашидаси

ХУШ КАЙФИЯТ УЛАШИБ

Юнусобод туманидаги Турон маҳалласида Наврўз тантаналари шодиёна руҳда ўтди. Тўкин дастурхон атрофига маҳалла фаоллари, онахону отахонлар йиғилдилар. Шунингдек, Ҳиндистон, Жазоир элчихоналарининг ходимлари, «Экосан» жамғармаси, туман «Маҳалла» хайрия жамғармаси ва бошқа жамоалардан меҳмонлар келишди.

Шу куни куй, қўшиқ авжига чиқди, раққосаларнинг мафтункор хиромлари тўпланганларга байрам кайфияти улашди. Муҳаммаджон Қозоқбоев раҳбарлигидаги ўзбек халқ чолғу асбоблари дастаси аъзолари катта томошалар намойиш этишди.

Салоҳиддин СИРОЖИДДИНОВ.

ҲАР ҲУДУДДА — ГУЗАР

Наврўз арафасида шаҳримиздаги маҳаллаларда барча қулайликларга эга бўлган гузарлар ишга тушди. Уларнинг кўпчилиги кўп қаватли уйларда ташкил топган маҳаллаларда жойлашган бўлиб, тўй ва турли маросимларни ўтказиш учун катта хоналар, чойхона, маҳалла қўмитаси хонаси, тикиш-бичиш, тўқиш, шахмат-шашка машғулотлари ўтказишга мўлжалланган хоналар ҳамда маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари мавжуд. Шу муносабат билан жойларда гузарларнинг очилишига бағишланган шодиёналар бўлиб ўтмоқда.

Сирғали туманидаги «Истиқлол» маҳалласида 5000 нафар аҳолига хизмат кўрсатувчи гузарнинг очилиш маросими ўтказилди. Шунингдек, Яккасарой туманидаги Дамариқ ва Конституция, Шайхонтоҳур туманининг «Янги Камолон», Мирobod туманининг Навбаҳор, Ҳамза туманидаги Қўйлиқ ота, Мирзо Улуғбек, Юнусобод туманидаги «Туркистон», Акмал Икромов туманидаги Истиқлол маҳаллаларида ҳам гузарлар ишга тушди.

Дония ЗОКИРОВА.

ҲОМИЙЛАР КЎМАГИДА

Шайхонтоҳур туманидаги Ибн Сино маҳалласида Наврўз айёми ўтказиш учун шу ҳудуддаги «Мевазор» мева-сабзавотчилик савдо ширкати, тикувчилик корхонаси, новвойхона, автомобилларга техник хизмат кўрсатиш устахонаси ва бошқа меҳнат жамоалари маблағ ажратишди.

Қўшни Шодлик, Белтепа, Жарариқ маҳаллаларидан келган меҳмонлар карнай-сурнай садолари остида дастурхон атрофига ўтиришди. Эллик нафарга яқин уруш ва меҳнат фахрийлари ҳам эъзозланиб тўрга таклиф қилинди. Бир пиёла чой устида бошланган ширин суҳбатдан сўнг табриклар айтилди. Маҳалладаги ёрдамга муҳтож бўлган бир нечта оилага байрам совғалари улашилди.

Тантана иштирокчилари туман маданият уйининг «Орзу» дастаси аъзолари, шунингдек, дорбозлар ва масхарабозларнинг чиқишларидан баҳраманд бўлишди.

Шавкат САЪДИЕВ.

Кўп қаватли уйларда

МИРИШКОР «ТАБАССУМ»ЛИКЛАР

Ўлкамизга баҳор кириб келиши билан хонадонларда обондонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ишлари бошлаб юборилди. Шу кунларда пойтахтимиздаги маҳалла ва мавзеларда дарахтларга шакл бериш, мевали дарахтларнинг ниҳолларини ўтқазиш, турли хил кўкатларни парваришлаш авжида. Кўп қаватли уйлардан иборат «Табассум» маҳалласидаги 2-уй ёнидан ўтаётганимизда бу ерда яшаётганлар ҳам баҳор юмушлари билан машғул эдилар. Гулқайчи билан дарахтларга шакл бераётган ўрта ёшлардаги кишини суҳбатга тортамиз.

— Шу беш қаватли уйнинг ёнидан ўтган йўл четидаги анчагина майдон тошлоқ, ахлатхона бўлиб, қаровсиз ҳолда ётарди, — деди у ўзини Карим Паттиев деб таништирар экан. — Шу жойни ўтган йили кўкламда обдон тозалаб, текисладим. Сўнг эгат олиб пиёз, укроп, бақлажон, помидор ва булғор қалампири етиштира бошладим. Кўриб турибсизки, вақтида суғориб, парваришини оби-тобида олиб борганим учун сабзавот ва кўкатлар ўзимиздан чиқди. Ҳатто қўни-қўшниларга ҳам бердик.

Карим аканинг миришкорлиги у айтган гапларидан ташқари қилаётган ҳаракатларидан ҳам сезилиб турибди. Бундан уч йил аввал ўтқазган беш туп олма, уч туп гилос, икки туп нок кўчатлари ҳосилга кирган. Бу йил ҳам бўш жойларга турли хил мевали дарахтларнинг ниҳолларини ўтқазди. 12 ёшли ўғли Сардор доимо ёрдамлашиб туради. У кишининг қўшниси Комил Кўчқоров ҳам боғ, томорқа хўжалиги ишқибозларидан. Бўйрадаккина ерда куймаланаётган экан, бизни кўриб суҳбатимизга қўшилди.

— Оиламиз тўрт кишидан иборат. Кўп юмушларни аҳилликда, бирга бажарамиз. Мен гул шайдосиман. «Жонли девор» теварагидаги 12 тупдан ортиқ гуллар ҳадемай муаттар ҳид тарата бошлайди. Ўтган йили кашнич, укроп, сельдир ва алоҳида майдончада помидор, булғор қалампири етиштирдик. Бу йил ҳам егуликка маҳсулотларни ўзимиздан чиқармоқчимиз. Наврўз байрами арафасида ерларни чопиб, кўкатларни сепишга тайёр қилиб қўйдик. Бир туп ўрикни экканимга ўн йилдан ошди. Ҳосилидан оиламиз аъзолари, қўни-қўшнилар баҳраманд бўлишяпти. Бу йил яна уч туп олча, бир туп қизил султон ва бошқа мевали дарахтларнинг кўчатларини ўтқаздим.

Баҳорнинг ғанимат дамларидан унумли фойдаланаётган «Табассум»ликлар ҳадемай ўз меҳнатлари маҳсулидан қувончларга тўлишади. Биз юқорида тилга олган кўп қаватли уйга қўшни бўлган 1-»А», 45 ва бошқа уйларда ҳаваскор боғбону деҳқонларнинг томорқа хўжаликларида ҳам олиб борилаётган ишларнинг гувоҳи бўлдик.

Музаффар ТУРОБОВ.

Ҳавас қилса арзийди

САВОБ ИШЛАР БОШИДА

Маҳалла. Ҳар биримиз ушбу сўзни эшитганимизда кўнглимиз ғурурга тўлади. Бу ерда қилинадиган ишларнинг савоби бисёр. Шу жиҳатдан олиб қараганда Шайхонтоҳур туманида жойлашган «Турккўрғон» маҳалласи фаолияти хусусида гапиргинг келади киши.

— Маҳалламизда 1010 та хонадон бўлиб, 3,5 минг аҳоли яшайди,— дейди оқсоқол Ғафур ака Алиев.— 19 та кўчанинг деярли ҳар бирига аввалдан яшаб келган фуқаролардан бошлиқ сайланган. Маҳалла қўмитасида 14 та маслаҳатчимиз бўлиб, ҳар ойда қилинган ишлар якуни муҳокама қилинади. Яқинда 48 та кам таъминланган оила аниқлангач, Президентимиз қарорига биноан уларга ҳар ойда 150 сўмдан 300-сўмгача ёрдам кўрсатишни бошладик.

Маҳалла ҳудудининг аҳоли зич яшайдиган 70 фоиз еридан ер ости қувури ўтказилди. А. Раҳмат, Тошкенбоев, Озёрний, Архитектор каби кўчалардаги ариқлар тозаланиб, сув келтирилди, асфальт ётқизилди. Мевали ва манзарали дарахтлар экилаётир. Бундан ташқари ногиронларга ҳам маънавий, ҳам моддий ёрдам кўрсатиш мақсадида 1 гуруҳ ногирони С. Ғофуровга ногиронлар аравачасини олиб бердик. Оиласида ногирон киши бўлган тўрт хонадонга бепул газ ўтказилди. Ҳар байрамда моддий ёрдам сифатида уларга алоҳида пул ажратилади.

Маҳалламизга яқиндан ёрдам бераётган «Қимматбаҳо металлар» қўмитаси 250 минг сўм, «Малика» ҳиссадорлик жамияти 50 минг сўмдан ортиқ, «Металлмаишийтаъмир» корхонаси 50 минг сўм, Офсет фабрикаси 50 минг сўм, Ибн Сино номидаги босмахона 5 минг сўм миқдорда жамғармамизга пул ўтказдилар. Бундан ташқари маҳаллада аҳолига маиший хизмат кўрсатиш, жамоат тартибини сақлаш, тўй ва маросимларни ихчам ўтказишга эришиш уларнинг аралашувисиз рўёбга чиқмайди. Ҳудудимиздан Анҳор суви ўтади. Сув бўйида маҳалла марказини қуриш ишларини бошлаб юбордик.»Тошкентуйжойинвестқурилиш» корпорацияси билан битим туздик. Ушбу марказ оқсоқоллар чойхонаси, йиғинлар зали ва омборхонадан иборат бўлади.

Ҳозирда маҳалламизда Ғалаба байрамининг 50 йиллик тўйига тайёргарлик кўриляпти. Уруш қатнашчиларининг моддий ва маънавий муҳтожлик даражасини аниқлаш, уларга ёрдам кўрсатиш, ногирон фахрийларга лозим бўлса табобат ходимлари ва мактаб ўқувчиларини бириктириш ҳамда уларга амалий ёрдам кўрсатиш бўлажак ўтказиладиган тадбирлар режасига киритилган. Бундан ташқари, Ишчилар шаҳарчаси бекатида урушда ҳалок бўлган жангчилар хотирасини абадийлаштириш мақсадида ёдгорлик ўрнатиш ишларини ҳам бошладик. Бу ишларда маҳалла фаолларидан С. Сиддиқхўжаев, С. Соатов, Н. Шарофхўжаев, А. Юнусхўжаев, маҳалла фахрийлар қўмитаси раиси С. Соатов, Қ. Обидов, С. Саидхўжаев каби инсонлар билан биргаликда фаолият олиб борамиз.

Юлдуз МИРЗАКАРИМОВА
ёзиб олди.

Ҳунаринг — зийнатинг

ХАЙРУЛЛА МАҲСИДЎЗ ЎГИТЛАРИ

«Лангар» маҳалласида яшовчи Турғунбой маҳсидўзнинг косибликдан ташқари бошқа ҳунарлари ҳам кўп эди. Бир куни суҳбат чоғида маҳсидўзликни қандай қилиб ўрганганликлари ҳақида гапириб бердилар.

— Маҳалламизда Хайрулла маҳсидўз бўларди, — сўз бошлади Турғунбой ака. — Ҳали боламан. Эндигина ўн тўртга чиққандим. Кўчада ўйнаб юриб, маҳсидўз хонадонига яқинлашганимда «Э, бола бу ёққа кел!» — деган овоз эшитилди. — Келавер-келавер, қўрқма!» У кишининг олдига бориб,салом бердим. «Кап-катта йигит бўлиб қолибсан, — деди соқолини силаб, менга шогирд тушмайсанми, а?» Жовдираб, бошимни қимирлатиб, тасдиқ ишорасини билдирдим. «Ҳа, баракалла, жавоб дегани бунақа бўлибди, юрақол». Ҳовлининг ўнг томонидаги кичик ҳужрани кўрсатиб: «Иккаламиз шу хонада ишлаймиз, айтганимни қилиб турсанг бўлгани, ишимиз юришиб кетаверади», дедилар.

Ҳужрадаги жиҳозлар эътиборимни тортди. Ўриндиқ, курси устида бир дона хитой чойнаги-ю, бир жуфт пиёла. Тайёр пишитилган тери-чармлар, қайчи, бигиз, дурия, болғачалар, ангишвоналар, игна, қолип турлари... Хонанинг бўй-бастига ярашган дераза ичкарисини бемалол ёритиб турибди. «Ҳа, йигитча, хонам сенга ёқинқирадими, демак бу касбга қизиқадиган кўринасан. Олдиндан бир нима дейиш қийин. Ўтир, мана чарм, игна, ип, бигиз, ангишвона. Гапимни яхшилаб эшит. Биринчиси иш эмас, машқ дейилади. Шогирдни синаш. Сабр-тоқат, идрокни талаб этади бу касб. Кичкина, кўримсиз хонамга сенга ўхшаган қанчадан-қанча йигитлар келиб кетишди. Шогирдларим кўп. Сен ҳам ҳаракат қилсанг албатта маҳсидўз бўласан. Уста насиҳат қилиб, тикиш йўлларини амалда кўрсатиб, уқтириб, бирма-бир тушунтирардилар.

Игна-сўзонага қўлим чаққон эди. Сабаби, овқ кийимларимнинг бирор жойи сўкилиб, йиртилиб қолса ўзим бемалол тикаверардим. Бу ишим ойим ва дадамларга ёқарди. Улар: «Балли, шунақа одатга ўрганган, ҳаётда сира қийналиб қолмайди», дейишарди.

Маҳси тикишни амакимнинг ўзлари бошлаб, дамба-дам менга қараб, ҳаракатимни кузатиб, «игна-ипни ўнг ва чап тарафга эмас, киндикка қараб торт», деб қўйрдилар. Аввалига косиблик курсисига сира кўниколмадим. «Ие, нега қийшанг-қийшанг қиласан, — дерди амаки кўзойнак тагидан мулойим термулиб, — ўзингни босишга ҳаракат қил, чалғима, ҳозир бигизимни тиқиб юборсам ювош бўлиб қоласан!».

Маҳсидўзлик оғир касб экан. Бармоқларимга неча марта игна, бигиз кириб кетди. Сир бой бермай, чидам билан ишлашга ҳаракат қилавердим. Бир маҳсини битиролмай хуноб ошди. «Ҳа, Турғунбой, маҳсинг битай деяптими», деб маҳсидўз амаки учинчисини тикиб, ўнгини ағдариб, қолипга уриб, пардозлаб қозиққа илдилар.

Ниҳоят, кеч кириб, қош қорайганда маҳсим битди. Уста эса тўртинчи маҳсиларинияm тикиб бўлдилар. «Бўқса одам бўласан», дедилар. Мен тиккан ишни кўздан кечириб. «» Эртага барвақтроқ келгин, Хайрулла маҳсидўзга шогирд тушдим дегин, уйингдагиларга» деб мени яхши кайфиятда кузатиб қўйдилар.

Эртасига келсам, маҳсидўз амаки нонуштага ўтираётган эканлар. «Хўп ризқ-насибали экансан, келақол, ол тортинмай, ўз уйингдек дастурхонга нима қўйилган бўлса еявер» дедилар, сахийлик билан. Бироздан сўнг яна ишни бошлаб юбордик. Бу сафар маҳсидўз амаки миқ этмай ишлайвердилар. Кечаги берган сабоқлари етарли эканми, бемалол тикаяпман. Ниҳоят: «Тиккан маҳсинг шунчаки машқ бўлсаям, бирор кишига савоб учун совға қилсам, яйраб кияди. Камчиликлари йўқдек, тузатиб, пардозлаб қўйдим. Ҳу ана, кўрсанг ҳам бўлади», — дедилар.

Ўрганиш учун тиккан маҳсимни танимай қолибман. У маҳсилар қаторида сира фарқ қилмагандай, илиғлиқ турарди. Шу куни кечгача иккита маҳси тикдим. Оқшом тушганда амаки гул солиш, қолипга уриш йўлларини ўргатдилар. Бу сафар айрим камчиликларимни гапириб, негадир ишимдан оғиз ҳам очмадилар. Учинчи куни яна худди кечагидек иккита маҳси тикиб, бу сафар пардозлаш, қолиплаш ишларини ўзим бажардим. Маҳсидўздан бир оғиз ҳам гап эшитмай, уйимга қайтдим. Тўртинчи куни ишим бироз унумли чиқди. Учта маҳси тикибман. Маҳсидўз амаки шошилмас, ўта пухта тикишни, чоклари бир-бирига ёпишиб майда бўлишини ётиғи билан тушунтирдилар.

Ниҳоят, бешинчи куни тиккан маҳсим тўрттага етганда устозим ёнларига ўтказиб: «Яхши отга бир қамчи, ёмон отга минг қамчи» мақолини эслатдилар. Шундан сўнг маҳсидўзликни кимдан, қандай ўрганганини, шу касб билан оила тебратиб келаётгани ҳақида эртакнамо гаплардан ҳикоя қилдилар...

Орамизда Хайрулла амакига ўхшаш фидойи инсонлар бор экан, қадимий касб-ҳунарларимиз авлоддан-авлодга ўтиб, қадр топиб келмоқда. Маҳаллаларда кўплаб ҳунармандлар сулоласи, муносиб шогирдлар етишиб чиқаяпти.

Маҳмуд РАМАЗОН ўғли.

Сўраган эдингиз...

ТАРТИБГА ЧАҚИРИШГА ҲАҚЛИМИ?

Биз кўп қаватли уйларда ташкил этилган маҳаллада яшаймиз. 12-13 ёшдаги баъзи ўспиринлар папирос, ҳатто спиртли ичимликлар сотиб, пул ишлаш йўлига ўтиб олганлар. Айтингчи, маҳалла аҳли уларни тартибга чақириши мумкинми?

Н. ҲАМИДОВ,
Ибн Сино мавзеси.

Муштарийимизнинг бу саволига малакали ҳуқуқшунос А. Ҳасанов шундай жавоб берди:

— Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш тўғрисидаги Қонунга биноан маҳалла оқсоқоллари ва маслаҳатчиларига катта ҳуқуқлар берилган. Шулар жумласига аҳоли ўртасида осойишталикни сақлаш мақсадида ҳар бир хонадон аъзоси билан суҳбат ўтказиш, балоғатга етмаган ёшлар ўртасида тушунтириш ишлари олиб бориш киради. Айниқса болалар тарбияси бузилишига олиб келувчи ҳолатларнинг олдини олиш учун барча чора-тадбирларни кўришга ҳақли. Тартиб-қоидага амал қилмаётган ўспириннинг ота-онасини кўпчилик муҳокамасига қўйиб, мактаб маъмурияти, кенг жамоатчилик иштирокида изза қилиши мумкин.

УРУҒСИЗ БЎЛИБ ПИШАДИ

Томорқа хўжалигимизга ошқовоқ билан бодринг экмоқчи эдик. Экиннинг бу турларини уруғсиз қилиб ҳам етиштирса бўлади, деб эшитиб қолдим. Шу гап тўғрими?

Д. ТЎЛАГАНОВ,
Юнусобод туманидаги «1-Отчопар» маҳалласи.

Тўғри. Агар ошқовоқ ва бодринг уруғсиз бўлиб пишишини хоҳласангиз, уларнинг палаги бир газга яқин ўсгандан кейин остидан чуқур кавланг. Баъзи палаклари ўша чуқурга солиниб, учи чиқиб турадиган қилиб кўмилади. Палак яна бир газ ўсгандан кейин худди юқоридаги каби йўл тутилади, яъни кўмилади. Уч мартагача шундай кўмилади. Палаклар ерда томир пайдо қилгани сезилгач, ҳар уч ердан қирқилади. Палакнинг охирги учи кўмилган қисмда ҳосил бўлган меваси уруғсиз бўлади.

ЭЧКИ СУТИНИНГ ФОЙДАСИ

Хонадонимизга бир эчки сотиб олган эдик. Айтишларича унинг сути саломатлик учун фойдали экан. Шу ҳақда билмоқчи эдик.

Л. ОЧИЛОВ,
Ҳамза туманидаги Янгиобод даҳасида яшовчи фуқаро.

Янги соғилган эчки сути фақат мазали бўлиб қолмай, балки фойдали ва шифобахш ҳисобланади. Эчки сути ҳатто кўкрак ёшидаги болаларга, қувватдан кетган беморларга тавсия этилади. Мутахассисларнинг фикрича, бу шифобахш ичимликда сигир сутига нисбатан кўп тўйинмаган ёғ кислоталари — линол кислота бир ярим баравар кўп. Маълумки, бундай кислоталар организмнинг инфекцияларга нисбатан чидамини оширади, холестерин алмашинувини нормага келтиради. Бундан ташқари, эчки сутида кальций, магний ва темир, марганец каби микроэлементлар кўпроқ бўлади. Унда дармондори А сигир сутидагидан икки баравар, аскорбат кислота бир ярим баравар, никотинат кислота уч баравар кўп. Эчки хилма-хил ўтларни кўп ейди, шунинг учун унинг сутида дармондорилар таркиби бой бўлади.

Самад ШОДМОНОВ
тайёрлади.

«ИСЛОМОБОД»ДА ТАНТАНА

Шаҳримизнинг «Наврўз» маҳалласида жойлашган республика «Исломобод» маданият марказида Наврўз айёми ўзгача нишонланди. Албатта, бу тантана пазандалар кўригисиз ўтмайди. Байрам дастурхони маҳалланинг қўли ширин, пазанда аёллари томонидан тайёрланган турли ноз-неъматлар, кўк сомса, кўк чучвара ва турли ширинликлар билан тўлди. Карнай-сурнай, ноғораю чилдирмаларнинг садоси остида маҳалла аҳли ва меҳмонлар тўкин дастурхон атрофидан жой олишди.

Кечани маҳалла оқсоқоли Олимжон Ортиқов очди. Шундан сўнг Олий Мажлис депутати, туман ҳокими Атҳам Миржалилов, Олий Мажлис депутати, Ўзбекистон халқ артисти Фарруҳ Зокиров, Тошкент шаҳар кенгаши депутати, «Малика» ишлаб чиқариш бирлашмасининг директори Рустам Ғуломовлар маҳалла аҳлини Наврўз билан табриклаб, дил сўзларини айтдилар.

Кечанинг сермазмун ва қизиқарли чиқишида маҳалла ҳудудида жойлашган 186-мактаб жамоасининг ҳиссаси ҳам катта бўлди. Улар ўзлари тайёрлаб келган турли саҳна кўринишларини намойиш этдилар. «Ялла» давлат вокал чолғу ансамблининг чиқишлари кеча давомида даврага файз киритди.

Маҳалла — Мактаб — Оила

ҚАРС ИККИ ҚЎЛДАН

Ҳамза туманидаги халқ таълими ходимлари маҳалла фаоллари билан ҳамкорликда ёшлар тарбиясини яхшилаш чораларини кўряптилар. Туман халқ таълими бўлими мудири Ислом Зокиров жамоатчи мухбиримизнинг бу ҳақдаги саволларига жавоб берди.

— **Айтингчи, бугунги кунда туман мактаб ўқувчилари ўртасида қонунбузарлик, вояга етмаганларнинг жиноят қилишининг олдини олишда қандай ишлар олиб борилмоқда?**

— Туман халқ таълими бўлими бу борада 1995 йилга мўлжалланган кенг дастурни ишлаб чиққан. Шу дастурга мувофиқ мактаблардаги тарбиявий ишлар жонлантирилиб, давр талаби асосида олиб борилмоқда. Ўқувчиларнинг бўш вақтларини тўғри ва мазмунли ўтказиш кўп жиҳатдан тарбиявий ишлар бўйича директор ўринбосарларига боғлиқ. Хусусан, 227-мактабда ўтказилган «Ўқувчиларнинг бўш вақтларини тўғри, унумли ташкил этиш» мавзуидаги шаҳар семинари тарбиявий ишлар бўйича директор ўринбосарларига йўналиш бериш вазифасини ўтади. Бундан ташқари «Мактаб жамоаси ишини қайта қуриш» мавзуидаги 166-мактабда, «Синфдан ташқари тарбиявий ишларнинг шакл ва услублари» мавзуидаги 30-мактабда, «Бола тарбиясида синф раҳбари, болалар етакчиси ва ташкилотчиларининг бирдамлиги» мавзуидаги 52-мактабда, шунингдек, «Тарбияси қийин болалар билан ишлаш» мавзуидаги 282-мактабдаги семинарлар ўқувчиларнинг бўш вақтларидан унумли фойдаланишда ўз ижодий самарасини кўрсатмоқда.

— **Маълумки, мактаб асосий тарбия ўчоғидир. Бироқ бу борада халқ таълими ходимлари маҳалла қўмиталарининг ёрдамисиз ижобий натижага эришишлари қийин бўлса керак?**

— Ҳозир ёшлар тарбиясида маҳалланинг вазифаси янада ортган. Ҳаётнинг ўзи оқсоқолларнинг тажрибаларига таяниб, тарбияси оғир болалар қалбига йўл топиш мумкинлигини кўрсатмоқда. 156, 227-мактаблар жамоаларининг маҳалла фаолларига таяниб иш кўришдаги тажрибалари тарбияга ижобий таъсир кўрсатмоқда. Бундан икки-уч йил аввал 227-мактабдаги айрим «издан чиқа бошлаган» ўқувчиларнинг ота-оналарини маҳаллага чақириб «гаплашамиз» дейилганда, ўқувчилар ўзлари келиб маҳалла оқсоқолларидан узр сўраб, ота-оналарини уялтирмасликларини илтимос қилишган эди. Тарбияси оғир болалар билан ишлашда 30, 152, 170-мактабларда вояга етмаганлар билан ишлаш инспекциясига, маҳалла қўмитасига, шунингдек, мактаб ота-оналар қўмитасига хат йўллаш қонунбузарлик ва жиноятчиликнинг олдини олишда самарали иш бўлди. Қайси мактабда жамоатчилик, ота-оналар билан ишлаш яхши йўлга қўйилса, ўша ерда тартиб-интизом, таълим-тарбия кўнгилдагидек бўлади. 226, 198, 68-мактабларда ўқувчилар ўртасида тушунтириш ишларининг етарлича олиб борилаётганлиги ўз самарасини бермоқда. Ўтган ўқув йилида бу мактабларда биронта ҳам қонунбузарлик ёки жиноий ишлар содир этилмади. Чунки бу мактабларда суд ва прокуратура ходимлари билан мунтазам алоқа ўрнатилган. Бироқ 151, 149-мактабларда жамоатчилик кенгашлари, 155, 255, 215-мактабларда эса ҳуқуқий билимлар тўгараги ишламайди. Бу мактаблардаги аҳволни яхшилаш чоралари кўрилмоқда.

— **Ҳуқуқбузарлик ҳоллари қаровсиз ёки турли келишмовчиликлар бўлган оилаларда тарбия топган ёшларда кўпроқ учрайди...**

— Тўғри. Туман халқ таълими бўлими мактаблар, вояга етмаганлар билан ишлаш инспекцияси билан биргаликда бола тарбиясига совуққонлик билан қараган оилаларни аниқлаб, айримларни ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум этди. Ана шундай қатъий чоралар кўришга бизни мавжуд шароит мажбур этмоқда.

«Отанг — маҳалла, онанг — маҳалла» деган сўз бор. Ҳа, маҳалла — отамиз, маҳалла — онамиз. Шундоқ экан биз жамоатчилик, маҳалла фаоллари, ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари билан янада яқин алоқада бўлиб, ёш авлодни тарбиялаш учун бутун кучни сафарбар этамиз.

Суҳбатдош
Қидирбой ТУЛАБОЕВ.

Энг афзали — тотувлик

ҚОН-ҚАРДОШМИЗ

Шаҳримизда ишлаб турган миллий уюшмалардан бири — уйғур миллий маданият марказининг фаолияти диққатга сазовор. Маълумки, ҳозир Хитой Халқ Республикаси Шинжон-уйғур мухтор вилояти бўлган бу ўлка билан кенг алоқаларимиз тарихи олис ўтмиш даврларга бориб тақалади. Тил ва урф-одатларимизнинг яқинлиги, дин бирлиги ва айниқса, иккала ўлка ҳам Буюк Ипак йўли орқали боғланганлиги изчил ҳамкорлик учун янада кўпроқ имкониятлар яратган.

Бугунги кунда шаҳримизда 75.000 нафардан зиёдроқ уйғурлар истиқомат қиладилар. Улар ҳар бир соҳада эл қатори елка-ма-елка бўлиб меҳнат қилаётганликлари ҳаммамизга маълум.

Биз Тошкент шаҳрида фаолият кўрсатаётган уйғур миллий маданияти марказининг раиси Левам Юсупов билан мулоқотда бўлдик.

— Миллий марказимиз расман бултур ташкил этилган бўлса-да,— дейди А. Юсупов,— лекин қисқа вақт ичида салмоқли ишларни амалга оширишга улгурдик. Миллий урф-одатларимиз, анъаналаримизга бағишланган кечалар, Хитойнинг Қашқар ва Шинжон-уйғур мухтор вилоятлари билан изчил алоқаларнинг йўлга қўйилиши, уйғур ёзувчи ва шоирлари ижодига бағишланган кечалар, радио ва телевидение учун уйғур тилида дастурлар тайёрлаш фаолиятимизнинг бир қирраси, холос. Республика Қизил Ярим ой жамияти билан Шинжон-уйғур мухтор вилоятининг «Қизил ҳилол ва ҳоч» жамиятлари ўртасида ўрнатилган алоқалар ҳам катта ютуқларимиздан биридир. Шайхонтоҳур — энг кўп уйғур миллат вакиллари яшайдиган туман ҳисобланади. Биласизми, халқларимиз азал-азалдан бир-бирига шунчалик уйғунлашиб, чамбарчас боғланиб кетганки, ҳатто унча-мунча одат-анъаналаримизни «сизники-бизники» дея олмаймиз. Лағмону-ўғрани ҳаммамиз севишимиз, уйғур қўшиқлари-ю ўзбек куйлари ўртасида оҳангдошлик борлиги ҳам бизнинг оға-инилигимиз ёшликданоқ қон-қонимизга сингганлигини кўрсатиб турибди.

Миллий маданият марказимизнинг бундан кейинги фаолияти янада ривожланиши шубҳасиз. Наврўз умумхалқ шодиёналарида бизнинг миллат вакилларимиз, миллий марказимиз янги-янги дастурлари билан фаол қатнашадилар.

Бахтиёр ҲАЙДАРОВ.

Ўзбекистон матбуотини қўллаб-қувватлаш жамғармаси, республика Журналистлар уюшмаси, Меҳр-шафқат ва саломатлик жамғармаси фашистлар Германияси устидан қозонилган Ғалабанинг 50 йиллигига бағишлаб қаламкаш уруш фахрийлари учрашувини уюштирдилар. Жангтоҳларда ҳам қуроли, ҳам қалами билан душманга қарши курашган журналистлар бир пиёла чой устида ўша суронли кунларни яна ёдга олдилар. Учрашувда Президентнинг давлат маслаҳатчиси Хайрулла Жўраев иштирок этди.

СУРАТДА: «Шарқ» нашриёт-матбаа мажмуасида бўлиб ўтган фронтдош дўстлар учрашувидан лавҳалар.

Виктор Багаев суратлари.

Ихчам тақриз

«АХЛОҚ-ОДОБ САБОҚЛАРИ»

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси «Фан» нашриёти Улфат Маҳкамовнинг «Ахлоқ-одоб сабоқлари» китобини чоп этди. Кенг ўқувчилар оммасига мўлжалланган бу асар «Ассалому алайкум», «Ақл», «Ахлоқ», «Бахт», «Бурч», «Ватан», «Ватанпарварлик», «Вафо» ва «Одамийлик» сингари жами 47 та бўлимдан иборат. Муаллиф бу ва бошқа ном билан сарлавҳаланган бўлимларда ёш авлодни маънавий етук шахс сифатида тарбиялаш, камол топтиришда ғоят зарур бўлган иймон, эътиқод, ватанпарварлик, ватанга меҳр-муҳаббат каби инсоний фазилатлар ахлоқ ва одоб сабоқлари ҳақида ибратли далил, мисоллар асосида содда, равон тилда ҳикоя қилган. Чунончи, Улфат Маҳкамов «Одамийлик» бўлимида шундай ёзади: «Инсон шаъни буюк маънавий қадриятларга эга. Унинг қадриятлари халқ эҳтиёжи билан бирлашгандагина фаол кучга айланади. Инсоният одамийлиги намоён бўлади. Натижада оила, элат, миллат ўртасида ўз фаолиятини кўрсатиб, уларнинг яқинлигини мустаҳкамлайди. Одамлар орасида адолат, инсоф, иймон юзасидан иш олиб боради ва улардан меҳр-муҳаббатни дариғ тутмайди».

Ёки «Нодонлик» бўлимида муаллиф халқимизда «Доно душмандан наф имкони бор, нодон дўстдан зарар имкони бор», «Ўғлингнинг ёмон бўлса улфати, эшикдан кирар кулфати» каби халқ нақллари мавжудлигини эслатиб ва ўз ўрнида қўллаб ҳаммамизни хушёрликка чақиради. Адолатли бўлиш одобнинг устуни, инсонийликнинг асоси ҳисобланиши ҳақидаги фикрини илгари сурар экан, муаллиф бу ўз сўзларининг қуруқ гапдан иборат эмаслигини таъкидлаш, китобхонда тўлиқ тасаввур ва таассурот ҳосил қилиш учун улуғ мутафаккир, буюк бобокалонимиз Алишер Навоий ижодий меросидан инсоф, адолатли бўлиш ҳақидаги ибратли байтларни мисол тарзида келтирадики, булар ҳам китобнинг ўқишли бўлишини таъминлаган омиллардандир.

Китобнинг фазилати ҳақида яна шуни мамнуният билан эътироф этиш кераки, унда бурч ёки мардлик ҳақида баҳс юритиладими, миллий ғурур ёки поклик тўғрисида сўз борадими ёки камтарлигу сахийлик хусусида тўхталинадими, барибир, бетакрор инсоний заковат ва истеъдод эгалари бўлган Абу Наср Форобий, Муҳаммад Мусо Хоразмий, Аҳмад Фарғоний, Абу Али ибн Сино, Абурайҳон Беруний ва Заҳириддин Муҳаммад Бобур каби ўтмишдош, авлод-аждодларимизнинг ўрнак бўларли хислат-фазилатлари тилга олиниб, ўз ўрни билан улар ва уларга ўхшаш алломаларимиздан сабоқ бўларли ҳикматомуз илмий-ижодий намуналар келтирилгани мақсадга мувофиқ бўлган. Ушбу китоб миллий истиқлол мафкурасини мустаҳкамлашга, халқимизнинг азалий анъаналарига, удумларига содиқ бўлишга, айниқса, ҳар бир фуқаронинг ўз давлати, ўз юрти, халқи олдидаги бурчи ҳамда уни тарбия этган, вояга етказган жамият олдидаги вазифасини адо этишга маълум ҳисса қўшади, деган умиддамиз.

Турсун МУЗАФФАРОВ.

Бизни ўйлантираётган муаммолар

БОЛАНГИЗ ҚОБИЛИЯТИНИ БИЛАСИЗМИ?

Фарзандингизнинг мактабга тайёр ёки тайёр эмаслигини қандай билиш мумкин?

Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазирлигига қарашли Ўзбекистон педагогика фанлари илмий тадқиқот институтида бу борада жиддий тадқиқотлар бошлаб юборилди. Кўпгина хорижий давлатларнинг халқ таълими тизимини ўрганган институт директори, педагогика фанлари доктори, профессор Даврон Шодиевнинг ташаббуси билан «Болаларни мактабга тайёрлаш дастури ва тайёрлигини аниқлаш мезонлари» концепцияси ишлаб чиқилди. Ушбу концепцияга кўра гўдак мактабга ўқиш ва ёзишни ўрганиш учун эмас, балки ана шу кўникмаларни ўзида мужассамлаштирган ҳолда уларни янада мустаҳкамлаш, мукаммаллаштириш, билим олишга тайёр ҳолда қадам қўяди. Чунки Америка Қўшма Штатлари, Англия, Франция, Германия, Италия, Туркия каби жаҳоннинг ривожланган мамлакатлари таълим тизимида табиий психологик хусусиятларга кўра бола 3-5 ёшида ҳар бир нарсага ўта қизиқувчан бўлиши, унда ташқи дунёни билиш иштиёқи кучайиши, хулқ-атвор тез шаклланиши қайд қилинган. Беш ёшдан кейин эса бола билан махсус шуғулланилмаса бу қобилиятларнинг аста-секин сўниши бошланар экан. Хўш, шундай экан, етти ёшдан мактабга чиқиб ўқиш ва ёзишни ўргана бошлаган боладан нимани кутиш мумкин?

Институтда ўтказилган тадқиқотлардан шу нарса маълум бўлдики, республикамизда мактабга болаларнинг 31 фоизи ясли-боғчалардан, қолган 69 фоизи эса бевосита оилалардан келар экан. Шу сабабли ҳам икки хил шароитда тарбияланган болаларни мактабда ўқитиш жараёни анча қийин кечади. Олиб борилган кузатишлар шуни кўрсатадики, ота-оналарнинг мутлоқ кўпчилиги ўрта ва олий маълумотга эга. Шунга кўра ўз фарзандини мактабга тайёрлаш ишини улар уддалай оладилар. Аммо шундай бўлса ҳам бошланғич синфга келаётганлар орасида боғчада тарбияланганлар қаторида оилавий сабоқ олмаган, ҳатто қалам-дафтар тутишнинг оддий тартиб-қоидаларини билмайдиган болалар учрамоқда. Демак, боланинг интеллектуал ривожланиши унинг ёшига у қадар мустаҳкам боғлиқ эмас экан.

Институт илмий кенгаши томонидан ишлаб чиқилган концепцияга кўра халқ таълими мутахассислари болани мактабга тайёрлаш имкониятига эга бўлмаган ота-оналар олиб бораётган ишларни кузатиб, уларни мақсад томон йўналтиради, зарурий услубий қўлланмалар, дарсликлар билан таъминлаб туради, улар билан бамаслаҳат иш олиб боради. Ота-оналарнинг болаларни мактабга тайёрлашдаги фаолиятини самарали бўлиши учун «Ота-оналар китоби» қўлланмаси чоп этилади. Мактаб маъмурияти биринчи синфга қабул қилинадиган болаларни рўйхатга олиб, махсус дастур асосида дам олиш (якшанба) кунлари ўқитиб, уларни мактабга тайёрлайди.

— Болаларни мактабга тайёрлашда педагогларга бир қанча талаблар қўйилади,— дейди институтнинг мактабгача тарбия бўлими мудири Муҳаббат Расулова.— Бу талаблар болаларнинг жисмоний тайёрлигини таъминлаш, уларда одоб-ахлоқ кўникмаларини мужассамлаштириш, нутқини ўстириш ҳамда турли ўйинлар ёрдамида боланинг жисмоний ва руҳий имкониятларини тарбиялашдан иборат. Гарчи мақсад болани ўқиш ва ёзишга тайёрлаш бўлса ҳам уларни мусиқа тинглашга, расм чизишга, жисмоний ҳаракатлар қилишга ўргатиб бориш лозим. Бу боланинг умумий ривожланишига ижобий таъсир этишида қўлланиладиган энг маъқул усулдир. Биз сўз юритаётган таълим-тарбия асосан оилада, мактаб ва мактабгача тарбия муассасалари қошида очилган тайёрлов гуруҳларида, хонадон боғчаларида олиб борилади. Шунингдек ушбу фаолият жараёнида бизга ёрдамчи муассасалар, хусусан болалар саройлари, маҳалла идоралари, педагогик ва тиббий маслаҳатхоналар, педагогика билим юртлари, туман халқ таълими бўлимлари яқиндан кўмак беришади.

Боланинг мактабга тайёрлигини қандай аниқлаш мумкин? Бунда ҳам ривожланган хорижий давлатлар тажрибасига таянилади. Боланинг етуклигини аниқлашда ҳозирда жаҳоннинг бир қанча мамлакатларида қўлланилаётган Ирасек такомиллаштирган Керн тестидан фойдаланилади. Мазкур тестга асосан бола одам шаклини чизиши, уч сўзли иборани ёзиши, беш бурчак шаклида жойлашган бир гуруҳ нуқталарни чизиши даркор. Керн-Ирасек тести болаларнинг фикрлаш қобилиятини аниқлашда етарли асос бўла олмайди. Боланинг ёзиш, ўқиш, ҳисоблаш, таққослаш, умумлаштириш каби кўникмаларини аниқлашда Равен матрицасидан, Венгер диагностика услубидан ҳамда Карпов услубидан фойдаланиш ўринлидир.

Юқорида сўз юритилган тажриба ҳали ниҳоясига етмаган бўлса-да айрим жойларда амалий ишга қўл уришга ҳам улгуришди, хусусан шаҳримиздаги баъзи мактабларда алифбосиз биринчи синфлар пайдо бўлди. Жаҳоннинг халқ таълими соҳасидаги тажрибаси мактабларимизга кириб бормоқда. Ақлнинг ёшда эмас, бошда эканлигини яна бир бор исботлайдиган фурсат етди.

Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ.

МАДАНИЙ МЕРОСГА ИХЛОС

Шайхонтоҳур туманидаги Лутфий номли 254-мактаб республикамизда намунавий илм масканларидан биридир. Унга раҳбарлик қилиб келаётган Йўлчи ака Абдуллаев ўзининг тадбиркорлиги, билими, ишбилармонлиги билан тилга тушди, обрў топди. Директор мактабни намунали илм маскани даражасига кўтарди.

Биз «Мактаб тарихи» эсдалик дафтарини варақлаб туриб, бу ерга ташриф буюрган америкалик профессор Неттельтоннинг қуйидаги сўзларига дуч келдик:

«Мен нозик таъб туркийгўй шоир Лутфий номи билан аталган мактаб ўқувчилари билан қарийб икки соат мулоқотда бўлдим. Болаларнинг бокира нигоҳи ва қарашларидан жаҳонгир Амир Темур, мунажжим Улуғбек, ҳазрати Навоий, Яссавий ва Қодирийларнинг руҳини сездим. Мен уларда Ватан туйғуси оловланганлигини кўрдим. Озод ўзбек болаларида гўзаллик ва билимдонликни ҳис қилдим. Уларда одамнинг энг бахтли вақти — бошқаларга эзгулик қилмоққа қодир онлар борлигини билдим».

— Халқимизда ажойиб бир нақл бор: «Қуш уясида кўрганини қилади»,— дейди биз билан суҳбатда Йўлчи ака.— Фарзанд камоли, келажакда унинг ким бўлиши биринчи навбатда ота-онага боғлиқ. Ота-она ўз вазифаларини боланинг қорнини тўйдиришу устига кийим-бош олиб беришдангина иборат деб биладиган бўлса, хато қилади. Ўз боласининг ўқиши қандай, ўртоқлари билан, ўқитувчилари билан, жамоатчилик билан муносабати қандай эканлиги билан ҳам мунтазам шуғулланиб турсагина, ўз фарзандининг роҳатини кўради. Шундай ота-оналар қанчалик кўпайса, биз тарбиячиларга шунчалик осон бўлади.

Эътиборлиси шундаки, Халқ таълими бош бошқармасининг саъй-ҳаракати ва ташаббуси билан мактабда иқтидорли болалар учун «Маданий меросга ихлос» маркази ташкил этилди. Марказнинг вазифаси бой маданий меросимизни, буюк алломаларимизнинг мазмунли ҳаёт тарзларини болалар онгига сингдириб, ўқувчиларда ватанпарварлик, миллий ғурур, юксак маънавий-ахлоқий туйғуни таркиб топтиришдан иборатдир. «Ўтмиши йўқ халқнинг келажаги йўқ!» деган шиор марказнинг асосий мақсади. Миллатнинг фахри ва ифтихори бўлган ал-Хоразмий, ал-Бухорий, Ат-Термизий, Амир Темур, Улуғбек, Аҳмад Яссавий, Навоий, Бобур, Усмон Носир, Абдулла Қодирий каби алломаларнинг ҳаёт ва ижоди, ранг-баранг адабий-маданий мероси юзасидан бу ерда қизиқарли учрашувлар, суҳбатлар ўтказилади. Ўз фаолиятини давом эттираётган марказ ишларида жонкуяр муаллимлар Муҳаммад Тошпўлатов, Мунира Толибова кабилар фаоллик кўрсатмоқдалар.

ТЎЛҚИН.

ЗАРУР ДАРСЛИК

«Адабиётшуносликка кириш» — профессор Эркин Худойбердиевнинг яқинда «Ўқитувчи» нашриёти томонидан чоп этилган китоби шундай номланган. У маданият ва санъат институтлари талабалари учун дарслик вазифасини ўтайди.

Китоб сўзбошидан ташқари 3 бўлимдан иборат бўлиб улар: «Бадиий адабиётнинг умумий хусусиятлари: «Адабий асар яхлитлиги», «Мавзу ва ғоя» ва «Адабиётнинг ривожланиш қонуниятлари» деб аталади.

Туроб МАҲМУДОВ.

ТЕАТР ВА МАКТАБ ҲАМКОРЛИГИ

Ўқувчи ёшларда ижодкорлик қобилиятини ўстириш мактаб таълими олдида турган муҳим маърифий вазифалардан бири ҳисобланади. «Театр ва мактаб» ижодий ҳамкорлиги орқали ҳам ёшларда нафосат тарбияси яхши шаклланиб бормоқда.

Ўзбекистон халқ таълими вазирлиги бундай эстетик жараённи кенг йўлга қўйиш мақсадида яқинда семинар-тадбир уюштирди. Бу маданий тадбир Охунбобоев номли республика ёш томошабинлар театри ижодий жамоаси билан биргаликда амалга оширилди. Кенгашда мактабда таълим-тарбия ишлари, драматургия ва театр репертуари масалалари атрофлича кўриб чиқилди. Айни вақтда шаҳар мактабларининг театр ташкилотлари билан алоқасининг бугунги аҳволи масаласига ҳам алоҳида аҳамият берилди.

Ёшлар маънавий ва нафосат тарбиясида театрларнинг тутган ўрни ва мавқеи тўғрисида яхши таклиф ва мулоҳазалар билдирилди. Ўзбекистон халқ таълими вазирининг биринчи ўринбосари Й. Саиджонов, халқ таълими ходимлари малакасини ошириш марказий институтининг ректори Ғ. Шоумаров, драматург Ш. Бошбеков, республика ёш томошабинлар театрининг бадиий раҳбари О. Салимов ва бошқалар ўз сўзларида театр ва мактаб ҳамкорлигини янада мустаҳкамлашнинг асосий йўл-йўриқлари ҳақида тўхталдилар.

Халқ таълими ходимлари ёшларда нафосат тарбиясини театр орқали ривожлантириш билан боғлиқ қатор масалаларни ўртага қўйдилар.

Анжуман охирида ёш томошабинлар театри репертуаридан ўрин олган «Минг бир кеча», «Заҳарли томчилар» каби спектакллардан саҳналар кўрсатилди.

Акбар АЛИЕВ.

Хотин-қизлар кенгашларида

КЎНГИЛ КЎНГИЛДАН СУВ ИЧАР

Маҳалла чойхонасида бугун одатдагидан кўра бошқача манзара. Тўрда онахонлар учун жой қилинган. Сўриларга тўшалган кўрпачалар ҳамда ноз-неъматларга тўла дастурхонлар меҳмонларга мунтазир. Белгиланган вақтда дилбар аёллар саф-саф бўлиб кириб кела бошлашди. Чеҳраларидан нур ёғилиб турган онахонлар бир зумда кечага файз киритишди. Ҳозиргина «таклиф қилинганларнинг ҳаммаси келармикан» дея ҳаяжонланиб, елиб-югуриб хизмат қилаётган ташаббускор аёллардан Карима ая ва Раъно опаларнинг юзлари ёришди...

Пойтахтимиздаги «Катта боғ» маҳалласида 3150 нафарга яқин киши истиқомат қилаётган бўлса шулардан 65 фоизини аёллар ташкил этади. Буни эътиборга олган Шайхонтоҳур тумани маҳаллалар ишини мувофиқлаштириш кенгаши маҳалла хотин-қизлар қўмитаси фаолиятини жонлантиришга алоҳида эътибор бермоқда. Маҳалла ҳудудида 45-ўрта мактаб билан 29-болалар боғчаси жойлашган. Барча тадбирларни ҳамкорликда олиб боришяпти. Айниқса ёш қизлар тарбиясига катта масъулият билан ёндошилаяпти. Ёшларга ҳунар ўргатиш мақсадида бешикчилар, тикувчилар, дурадгорлар, попопчиларга шогирдликка бириктириб қўйилган. Кўп болали аёллар, уй бекалари, «Левентуль» ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли даструмол цехи ҳамда «миллий буюмлар» тикиш фабрикасига ишга жалб этилган.

Маҳаллада ташкил қилинган кечада 45-мактабнинг бошланғич синф ўқитувчиси Маъфура Лутфуллаева, «Оилавий шифохона»нинг катта ҳамшираси Муқаддас Тожихонова, маҳалла фаоли, 10 фарзанднинг онаси Карима ая Комиловалар сўзга чиқдилар. «Мовароуннаҳр» мусулмонлари диний бошқармасидан таклиф этилган вакиллар одоб-аҳлоқ, таълим-тарбияга оид, хотин-қизларга хос ибо, ҳаё ҳамда фарзанд тарбияси масалалари тўғрисидаги панд-насиҳатлари ҳеч кимни бефарқ қолдирмади.

Кеча давомида маҳаллада истиқомат қилувчи санъаткорлар хизмат қилдилар. Пазанда, чаққон қиз-жувонларнинг маҳорати билан безатилган дастурхон атрофидаги суҳбат анча пайтгача давом этди. Дастурхонга сумалак ва ҳалим тортилди.

Оқила РАИМОВА.

Абдулла Қодирий номидаги Тошкент Давлат маданият институтида бугунги кун талабларидан чиқиб келган ҳолда ўқув-тарбия жараёнини ташкил этиш, олиб борилаётган илмий-тадқиқот ва ижодий ишлар хусусида ректор Азиз Тўраев билан мулоқотда бўлдик.

Олий ўқув юртларида

КЕЛАЖАК БУГУНДАН БОШЛАНАДИ

— Ўзбекистон ҳукуматининг 1973 йил 4 октябрдаги қарорига асосан 1974 йилда Тошкент Давлат маданият институтининг ташкил этилишини республикамиз маънавий ҳаётида жуда катта аҳамиятта молик воқеа сифатида баҳолаш мумкин. Унинг очилишидан асосий мақсад республикамиздаги минглаб маданий-маърифий муассасалар учун юқори малакали ходимлар тайёрлашдан иборат эди. Шунинг учун Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг кутубхоначилик, Мухтор Ашрафий номидаги Тошкент Давлат консерваторияси ҳамда Маннон Уйғур номидаги санъат институтининг тегишли бўлимлари заминида ташкил этилган ўқув даргоҳимиз республика маданий ҳаёти учун ниҳоятда зарур бўлган мутахассислар етказиб бериш жараёни бошланди. Турли даврларда институтга Азиз Қаюмов, Ҳафиз Абдусаматов, Ғайни Нажимов, Матбуа Аҳмедова, Сергей Хан каби таниқли ва нуфузли олимлар, таълим жараёнининг моҳиятини яхши биладиган моҳир ташкилотчиларнинг раҳбарлик қилишлари ҳам олий ўқув юрти обрўсининг ошишига сабаб бўлди. Институтга 1989 йили ҳассос адиб, ўзбек миллий маданиятининг фахри Абдулла Қодирий номининг берилиши эса олий ўқув юртининг республикамиз маънавий ҳаётида ўрни салмоқли эканлигини яна бир бор эътироф этиш демакдир.

— Олий ўқув юртидаги мутахассислар тайёрлаш жараёни ҳақида ҳам сўзлаб берсангиз...

— Институтимиз юртимиздаги мавжуд бўлган барча типдаги кутубхоналарга юқори малакали кутубхоначиларни, маданий-маърифий муассасалар учун эса клуб ишлари услубчи-ташкилотчиси, ҳаваскорлик театр жамоалари раҳбари, оммавий байрамлар ташкилотчи-режиссёри, ҳаваскорлик рақс ва хор жамоаларининг раҳбарлари, халқ мусиқаси, маданият менежерлари, кино тарғиботи, меҳнаткашлар дам олишини уюштириш бўйича ташкилотчи-мутахассисларни тайёрлаб бермоқда.

Айни пайтда, кундузги ва сиртқи бўлимлардан иборат учта-кутубхоначилик, маданиятшунослик ва халқ ижодиёти факультетларида 16 мутахассислик бўйича уч мингта яқин талаба таҳсил олмоқда. Ўтган йигирма йил ичида институтни 19 мингга яқин юқори малакали маданият ходимлари битириб чиқиб, олий маълумот эгаси бўлиши, табиийки, Ўзбекистон маданий-маънавий ҳаётини барқарорлаштиришда муҳим ҳисса бўлиб қўшилади. Талабалар билим даражасини баҳолашнинг янги йўллари хусусида ҳам айрим фикрларни билдириш мумкин. Жумладан, тест синовларини ўтказиш йўли, айниқса, 1993-94 ўқув йилидан кириш имтиҳонлари ва давлат имтиҳонларининг барчасини тест усулида қабул қилиниши, талабалар билимини текширишнинг рейтинг усулига ўтила бошланиши билим даражасини аниқлашда ҳаққонийликка эришиш имконини беради.

— Институтда олиб борилаётган илмий тадқиқот ва ижодий ишлар хусусида нималар дея оласиз?

— Институтимиз олимлари республика ва бошқа давлатлар илмий марказлари, айниқса Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг адабиёт, тил, тарих, фалсафа ва ҳуқуқ институтлари билан яқиндан алоқа боғлаган ҳолда маданият ва санъат, истиқлол ва маданий мерос мавзуларида чуқур тадқиқотлар олиб бормоқдалар.

Бадиий-ижодий соҳадаги ишлар ҳам институт раҳбариятининг диққат-марказида турибди. Толибжон Бадинов, Қизлархон Дўстмуҳамедова, Одил Камолхўжаев каби санъаткор-мураббийлар билим ва тажрибалари асосида тарбияланган кўплаб талабаларимиз ҳозирги кунда жумҳурият маданий-маънавий ҳаётига ўзларининг ҳиссаларини қўшмоқдалар. Насиба Абдуллаева, Ғиёс Бойтоев, Муҳриддин Холиқов, Маҳмуджон Азимов, Каримбой Раҳмонов, Зиёда Мадраҳимова, Фарруҳ Зокиров, Аббос Алиев, Ортиқ Отажонов, Ўғилой Муҳамедова, Қаландар Бахши каби меҳнат қилаётган санъаткорларнинг номини қайд этиш жуда мароқлидир.

Шунингдек, олий ўқув юрти хорижий давлатлар учун юқори малакали маданият ходимлари тайёрлаш борасида ҳам талайгина ишлар олиб бормоқда. Институтни битириб чиққан маданият ходимлари нафақат олий маълумот ҳақидаги диплом, мутахассислик бўйича билим, шу билан бирга Ўзбекистон ҳақида илиқ хотиралар, унинг халқи, маданияти, урф-одати хусусида аниқ тасаввурлар олиб кетмоқдалар. Саудия Арабистони, Афғонистон, Ҳиндистон, Иордания, Миср Араб Республикаси, Вьетнам, Марокаш, Сурия, Яман араб республикаси, Боливия, Гвинея, Эфиопия, ХХР, Монголия, Лаос каби дунёнинг 20 дан ортиқ давлатида институтнинг хорижий талабалари иш олиб бормоқдалар.

— Ҳозирги пайтда ўқув масканида қандай маданий-маърифий ишлар амалга оширилмоқда?

— Билим юртида «Наврўз» байрами, Мустақиллик куни каби тадбирларни нишонлаш анъанага айланиб қолган. Шунингдек, Ғалабанинг 50 йиллигига, соҳибқирон бобомиз Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига катта тайёргарликларни бошлаб юборганмиз. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг биринчи мажлисида Президентимиз Ислом Каримов маърузасидан келиб чиқиб, иш режаларимизни белгилаб олдик. Халқимизнинг маънавиятини ва маданиятини юксалтиришга муносиб ҳиссамизни қўшиш бизнинг асосий йўлимиз бўлади.

Назокат УСМОНОВА ёзиб олди.

СУРАТДА: олий ўқув юрти ҳаётидан лавҳалар.

Шаҳримиз кўргазмаларида

ҚАЙТАРИЛГАН МЕРОС

Маълумки, мустамлака даврида Ўзбекистондан тарихий-маданий қимматга эга бўлган кўплаб осори-атиқалар ҳеч бир тўсиқсиз «марказ»га ташиб кетилди ва бошқа жойларга туҳфа қилиб юборилди. Энди эса уларни ўз жойига қайтариш ва борларини республикамиз ҳудудида сақлаб қолиш учун қатъий чоралар кўрилмоқда.

Яқинда республика Давлат санъат музейида «Қайтарилган мерос» халқ санъати кўргазмасининг очилиш маросими бўлиб ўтди. Эътиборли томони шундаки, ундан божхона хизмати, ички ишлар вазирлиги, Миллий хавфсизлик хизмати ходимлари ва чегара қўшинлари томонидан қайтариб олинган қадимий тарихий ёдгорликлар, қимматбаҳо буюмлар, тақинчоқлар ўрин олди. Зеро, кўргазма дирекциясига биргина ўтган йилнинг апрель ойидан буён қайтариб олинган 2000 турдан зиёдроқ маданий тарихий аҳамиятга эга қимматбаҳо буюмлар тақдим этилди.

Мазкур анжуманда бадиий кўргазма ва санъат музейи директори Д. Рузибоев, тарихий-маданий буюмлар экспертизаси ходимлари, кўргазма ташкилотчилари сўзга чиқишиб, ўтмишдаги ота-боболаримизнинг ҳаёт тарзини яққол кўз ўнгимизда намоён этувчи асл тарихий ёдгорликларни қайтариб олишда ҳаммадан кўп жонбозлик кўрсатаётган Тошкент шаҳар бажхоначиларига ўз миннатдорчиликларини изҳор этишди.

Пулат ЖОЗИЛОВ.

Уларни жаҳон танийди

БЕН ТОҒАНИНГ ГУРУЧЛАРИ

Бозорларимиз, дўконларимиз пештахталари халқ истеъмоли маҳсулотларига тўлгани сари уларнинг турлари ҳам сезиларли даражада кўпаймоқда. Айниқса ривожланган мамлакатлардан келтирилаётган маҳсулотлар диққатимизни тортмай қўймайди. Шу ўринда бизни тез-тез реклама қилинаётган «Анкл Бенц» маҳсулотлари қизиқтириб қолди. Илтимос, шу ҳақда маълумот берсангиз.

Сайёра Назарбекова, ҳамшира.

Халқимизда «Бир киши қазиган ариқдан минг киши сув ичади» деган нақл бор. Американинг Техас штатида гуруч етиштирган Бен тоға (инглизчасига «Анкл Бенц») бир кун келиб машҳур бўлишини хаёлига ҳам келтирмаган бўлса керак. Аммо ҳақиқатдан ҳам унинг фермасида ўстирилган гуруч донадона, сутдай оппоқ ва мазали, тўйимли бўлганлиги сабабли штат ташқарисида ҳам ном қозонди. Бу фермер етиштирган сифатли гуруч кўпроқ ошхона ва ресторанлар томонидан узлуксиз харид қилинарди. Гуручнинг кўринишида аллақандай сеҳр бор эди: уни кўрган кишининг дарров иштаҳаси карнай бўлиб кетарди. Ушбу технология бўйича яратилган гуруч иккинчи жаҳон уруши даврида Америка аскарларини очликдан сақлаб қолган бўлса-да, барибир унга катта эътибор деярли йўқ эди. Бен тоғанинг гуручлари машҳурлигига қарамай, ундан фақат умумий овқатланиш шохобчаларида фойдаланиларди. 1943 йили тадбиркор Хартвелл уни оммалаштиришга қарор қилди. Бен тоға кишилар ёдидан кўтарилган бўлса-да унинг технологияси бўйича гуруч етиштириш давом этарди. Шуларни чуқур ўйлаб, унинг номини абадийлаштириш кўйига тушган Хартвелл ўз режаси бўйича Бен тоғанинг гуручи, яъни Анкл Бенцни дунёга келтирди.

Қоғоз қутиларда Бен тоғанинг гуручларини савдога чиқаришдан аввал ўйлаб қолди: «Тўхта, ахир Бен тоғанинг ҳам аксини ҳам яратиш керак-ку! Шусиз муваффақият қозонолмайман!» Ўйлай-ўйлай, қалин дўсти, самимийликни ўзига шиор қилиб олган метрдотель (қаҳвахонада иш бошқарувчи) Фрэнк Браунга маслаҳат солди. Браун миллионлаб нусхада чиқувчи қутиларни ўз сурати билан безашга бажону дил рози бўлди. Шундан то бугунгача бўлган давр мобайнида қутилар ранг-шакл-шамойили ўзгаргани билан сурат эса ўзгаришсиз қолди.

Табиийки, гуруч жойлашган миллион нусхали қоғоз қутилар дунёга машҳур бўлди. Савдо расталарида узоқ вақт туриб қолмасди, зумда харидорнинг қўлига бориб тушарди. Бора-бора бу, Анкл Бенц номи харидорлар учун савдо маркаси, сифат ва бетакрор ажойиб самарадорлик рамзига айланди. Унинг муваффақияти сабаби ҳар доим ҳам харидорлар учун қулайлик яратиш; тотли ва таъмли таомларни оддий йўллар билан тайёрлаш учун бор имкониятларни сарфлашдан иборат эди.

Бугунги кунда Анкл Бенц 50 йиллик «Бетакрор ажойиб самарадорлик» шиори билан жаҳоннинг 80 дан ортиқ мамлакатларида савдо-сотиқ рекорди ўрнатмоқда. Гуруч ва гуручли таомлар, қайлалар, картошка пюрелари, кетчуплар (қалампирлар ва шунга ўхшаш аччиқ тайёрланмалар) ва бошқалар Анкл Бенц номи билан жаҳон бозорини безамоқда. Гуруч ва уни қайта ишлаш бўйича энг малакали мутахассислар ҳамиша Анкл Бенц номини янада юқори кўтариш, машҳурлигига ҳисса қўшиш учун таомларини сифатли ҳамда экологик тоза тайёрлашни ўзларига муқаддас бурч деб биладилар. Шунинг учун ҳам ҳали бирон марта Анкл Бенц маҳсулотлари харидорларга панд берган эмас. Бу қайлалар, гуручлар, томат пасталари, кетчуплар, макаронлар ва шунга ўхшаш кўплаб маҳсулотлар дунёнинг бир неча бурчакларида тайёрланади.

Дарвоқе; Анкл Бенц маҳсулотлари ҳозирда Тошкентнинг баъзи бир тижорат ҳамда озиқ-овқат дўконларида ҳам бор. Жумладан «Беш ёғоч» фирмаси дўконларида.

Юсуф АБДУЛЛАЕВ.

Циркдаги ажойиб томошаларни кўрган болаларнинг цирк артистларига ўхшагиси келади албатта. Лекин тинимсиз машқ қилганларгагина омад кулиб боқади. Бу болакай ҳам келгусида ўз ниятига етса ажаб эмас.

Равиль Альбеков олган сурат.

Ҳукм ўқилди

ҚИЛМИШЛАРИГА ЯРАША

Бу жиноий иш тўрт марта Собир Раҳимов туман судида кўрилди. Лекин ҳар гал у қайта терговга топширилаверди. Сабаби жиноятни содир этганлар айбларига иқрор бўлишмас, ўжарлик билан тергов ва судни чалғитишга уринишарди. Суд экспертизаларининг аниқ хулосалари, жабрланувчиларнинг исботлари, гувоҳларнинг тасдиқлари ҳам узоқ вақт самарасиз қолаверди.

Ниҳоят иш Тошкент шаҳар судига оширилди. Судга раис этиб тажрибали юрист С. Садиров тайинланди. Унга ўз ишини пухта биладиган С. Каримова ва М. Беняминовлар маслаҳатчилик қилишди. Чиндан ҳам иш ўта мунозарали эди. Хатога йўл қўйиб бўлмасди. Акс ҳолда бегуноҳлар жабрланиб қолиши, жиноят содир этганлар эса жазодан қутулиб қолишлари мумкин. Икки йўлда жабрланувчиларнинг овораи-сарсон бўлганлари қолади.

Шу аснода тергов материаллари қайта-қайта ўрганилди. Жиноятчилар ва жабрланувчилар билан юзлашувлар ўтказилди. Гувоҳларнинг ишончли кўргазмаларига таянилди. Ва ниҳоят ҳақ жойида қарор топди.

Қора курсида ўтирган тўрт йигитга термулиб туриб беихтиёр, уларни жиноят қилишга нима мажбур этди экан, деб ўйланиб қоласан киши. Жавоби эса битта: меҳнатга бўйин ёр бермаслик, осон йўл билан пул топиш, кайфсафо орзуси. Бу уларни жиноят кўчасига бошлади.

Албатта ҳар қандай жиноят ўз-ўзидан содир бўлавермайди. Айниқса, босқинчилик. Унга пухта тайёргарлик кўрилади. Бу сафар ҳам шундай бўлди. Ҳамтовоқлар Собир Раҳимов туманига қарашли Уйланиш тор кўчасининг 2-боши берк йўлагида жойлашган 7 «а» уйни нишонга бежиз олишмаганди. Биринчидан, оила анча бадавлат, иккинчидан, босқинчилик содир этиш учун қулай, чунки эрталаб ҳамма ишга, ўқишга кетиб, ҳовлида ёлғиз уй бекасининг ўзи қолади.

Талончилар бошлиғи Маъруф Мусажонов, унинг ёрдамчиси Даврон Мирзабоевлар бир қарорга келишди. Кундузи соат 9.30 да уйга беш киши бостириб киришади. Уй бекасини қўрқитиб, оёқ-қўлини чандигач, ҳамма ўз жойига тарқалади. Ўлжа ва ўзлари воқеа содир бўлган жойдан тезда гумдон бўлиш учун битта чаққон ҳайдовчи билан машина белгилаб қўйишди.

Уй бекаси П. Машрабхўжаева хоналарни тартибга солиб, ҳовлига чиқди. Ётоқхонада бетоб ётган 13 ёшли қизига таом тайёрлаш пайига тушди. Шунда бирдан кўча эшик тақиллаб қолди. «Ким», деган сўровига ташқаридан: «Раҳматхўжа аканинг уйи шуми» деган овоз келди.

Аёл эшикни очиши билан ҳовлига беш нотаниш киши тўсатдан бостириб кирди. Уй бекаси қўрққанидан додлаб юборди. Дарҳол унинг оғзини беркитишди.

— Ўчир, овозингни. Ғиринг десанг ўласан.

Босқинчилардан бири қўлидаги қирқма милтиқ оғзини аёлнинг пешонасига тутди. Иккинчиси тўппончани унинг биқинига тиради. Беканинг қўл-оёқлари бўшашиб ўтириб қолди. «Чақирилмаган меҳмонлар» уни хонага судраб олиб киришиб, телефон сими билан чандиб боғлашди.

— Қани бўл, жонингдан умидинг бўлса ҳамма буюмлар, пуллар қаердалигини айт.

Аёл ҳарчанд гапиришга уринмасин тили оғзида айланмасди. Босқинчилар унинг қизи ётган хонага кирганларида беканинг бутун вужудини даҳшат қоплаб инграб юборди.

— Қизимга тегманглар, нима керак бўлса ўзим олиб бераман.

Кейин у ётоқхонага кириб шкафдан пул, феруза кўзли бир жуфт зирак, тилла узук, тилла занжир ва дурларини чиқариб берди. Босқинчилар бу билан қаноатланиб қолишмади. Улар меҳмонхонадаги «Сония» видеомагнитофони, «Сония» магнитофони ва бир қанча буюмларни олиб чиқиб сумкага жойлашди.

Шу чоқ бирдан ердан пайдо бўлдими, осмондан тушдими ҳовлида уй бекасининг ўғли, мактаб ўқувчиси Камолиддин кўринди. Кутилмаган бу ҳолдан ўзларини йўқотиб қўйган босқинчилар дарҳол милтиқ оғзини унга қаратишди. Шу йўл билан болани қўрқитиб унинг қўлларини ҳам телефон сими билан боғлашди. Кейин: «Орқамиздан чиқманглар, бақирманглар агар бир қадам боссаларингиз ўлдирамиз» дея қўлга киритган ўлжаларини олиб жуфтакни ростлашди.

Шум хабар бир зумда маҳаллага тарқалди. Ҳовлини қўни-қўшнилар тўлдирди. Кимдир милицияга қўнғироқ қилганини айтди. Кўп ўтмай изқуварлар ҳам етиб келишди. Агар уй эгалари жиноятчиларнинг юз тузилиши, бўй-басти, кийим-кечакларини аранг-аранг эслаб қолишганини айтмаса, улардан деярли из қолмаганди.

Суриштирув, терговлар бошланди. Воқеа содир бўлган даврда ҳозир бўлган хонадон эгаларига бир неча марта шубҳали шахсларнинг расмлари, видеолавҳалар кўрсатилди. Лекин улар орасида жабрланувчилар билган-кўрган босқинчилар йўқ эди. Бироқ изқуварлар бу билан ҳам чегараланиб қолишмасди. Кунига уларга янги-янги лавҳаларни кўрсатишда давом этишди. Шундай кунларнинг бирида уй бекаси тасвирда гавдаланган 20 ёшлар чамасидаги бир йигитни кузата туриб: «Мана шу» дея бақириб юборди. Бошқа жабрдийдалар ҳам бу сўзни тасдиқлашди. Тасвирдаги йигитчанинг шахсини аниқлашга киришилди.

Абдулазиз Рустамов — 1975 йилда туғилган. Шаҳримизнинг Чилонзор туманида истиқомат қилади. Муқаддам Шайхонтоҳур тумани суди томонидан судланиб, 3 йилга озодликдан маҳрум этилган. Бироқ Ўзбекистон Жиноят мажмуасининг 44-моддасига биноан ҳукм ижроси икки йилга кечиктирилган. Ўша вақтда Чилонзор туманидаги 6-сонли сабзавот дўконида ёрдамчи сотувчи бўлиб ишларди.

Шундай қилиб калаванинг учи топилди. Дарҳол тўрт босқинчи қўлга олинди. Афсуски улардан бешинчисининг, жабрланувчиларнинг айтишига қараганда: «баланд бўйли сариқдан келган йигит»нинг шахси терговда ҳам, судда ҳам аниқланмади.

Биринчилардан бўлиб қўлга олинган Даврон Мирзабоев (1974 йилда туғилган, ҳеч қаерда ишламайди. Тошкент шаҳар Сергели туманида истиқомат қилади) дастлабки тергов вақтидаёқ айбига иқрор бўлди. У ҳақиқатдан ҳам ҳамтовоқлари ака-ука Маъруф ва Муурод Мусажоновлар (1973 ва 1975 йилда туғилишган, ҳеч қаерда ишлашмайди. Сергели даҳасида истиқомат қилишади) ва Абдулазиз Рустамов, шунингдек унга қаерда туришини ва оти номаълум бўлган баланд бўйли сариқ йигит билан юқорида зикр этилган уйга бориб, уй бекасини қўрқитиб, оёқ-қўлини боғлаб, тилла буюмлари, видеомагнитофон, магнитофон ва пулларини олиб чиқиб кетганликлари ҳақида кўргазма берди. Буни жабрланувчилар ва гувоҳлар ҳам тасдиқлашди. Кейин шериклари билан юзлашувлардан сўнг булар айбларини бўйинларига олмаётганликларини билгач «мен тергов тазйиқи остида шундай деган эдим. Аслида эса ушбу жиноятда қатнашмаганман, бундан бехабарман. Жабрланувчиларни мутлақо танимайман» деб биринчи кўргазмасидан воз кечишга уринди.

Бироқ жиноятчилар пировард натижада суд экспертизалари, жабрланувчи ва гувоҳларнинг далил-исботларига тан беришга мажбур бўлдилар. Шундай қилиб, М. Мусажонов Ўзбекистон Жиноят мажмуасининг 127-моддаси иккинчи қисми билан айбдор топилиб, ўн йилга қамоқ жазосига ҳукм қилинди. Д. Мирзабоев ва А. Рустамовлар ҳам 10 йилга, М. Мусажонов эса 8 йилга озодликдан маҳрум этилдилар. Жиноятчиларнинг мол-мулклари мусодара қилинди. Улар жазони кучайтирилган режимдаги ахлоқ тузатиш меҳнат колонияларида ўтайдилар. Улардан жабрланувчи оилага етказилган моддий зарар ундириладиган бўлди.

Лекин бизни бир нарса ҳамон ўйлантиради. Наҳотки жиноятчиларнинг жонига оро кириб, нотўғри кўрсатмалари билан улар айбини ҳаспўшламоқчи бўлганлар жазодан қутулиб қолмоқчи бўлган бу кимсаларнинг нафслари ҳакка отиб, ахир оқибат уларнинг ҳамёнларига ҳам кўз тикишлари мумкинлигини хаёлларига келтирмаган бўлсалар. Андиша ҳам эви билан-да.

Обиджон ТУРҒУНБОЕВ,
Тошкент шаҳар судининг раиси.

Ҳаракат хавфсизлиги учун

ХАЛҚАРО ТАДБИР ДОИРАСИДА

Ҳозир жаҳон мамлакатларида БМТ Иқтисодий комиссиясининг тасарруфи остида «Ҳаракат хавфсизлиги, бу—ҳаёт, ёшларнинг умрини сақлайлик» деб номланган халқаро тадбир ўтказилмоқда. Уни ташкил этишдан мақсад эса дунё йўлларида юз бераётган автоҳалокатларнинг олдини олиш, ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш. Осиё ва Европа мамлакатларидаги бу борадаги аҳволни ўрганиб, таҳлил этиб келгусида ўзаро ҳаракатларни мувофиқлаштиришдир. Ўзбекистоннинг БМТга аъзолиги, унинг 1968 йил Венада қабул қилинган йўлларда ҳаракатланиши халқаро меъёрларига риоя этишга киришаётганлиги сабабли ушбу тадбирда Ўзбекистон Республикаси ҳам фаол иштирок этди.

Тошкент шаҳар Давлат автомобиль назорати бошқармасида ўтказилган матбуот конференцияси ҳам асосан пойтахтда «Ҳаракат хавфсизлиги, бу — ҳаёт, ёшларнинг умрини сақлайлик» халқаро тадбирининг ўтказилиши масалаларига бағишланди. Тошкент шаҳар ИИББ ДАН бошқармаси раҳбарияти, бўлим бошлиқлари қатнашган ушбу йиғилишни пойтахт ДАНБ тарғибот бўлимининг бошлиғи, милиция майори Азиз Эрназаров очди ва олиб борди.

—Жаҳон миқёсида ташкил этиладиган бундай тадбир республикамизда иккинчи марта ўтказиляпти, — деди у. —Таҳлилларга кўра энг кўп автоҳалокатлар 18-24 ёшдаги ҳайдовчилар ўртасида юз бериши аниқланди. Шу сабабдан асосан улар онгига таъсир қилиш орқали тушунтириш ишлари олиб борилди. Бундан ташқари бевосита маҳалла, мактабгача тарбия муассасалари ва мактабларда кенг кўламдаги профилактик тадбирлар ўтказилди. Бу ишга ички ишлар идораларининг барча хизматлари ходимлари жалб этилди.

Шунингдек, матбуот конференцияси давомида ўз соҳасининг мутасаддилари 1 апрелдан кучга кирган йўл ҳаракати қоидаларини бузганлик учун маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги янги кодексдаги ўзгаришлар, шаҳримизда қайд этилган хорижий машиналарга давлат рақамлари бериш, болалар ўртасида йўл ҳаракати ҳодисалари туфайли жароҳатланишнинг олдини олиш борасида амалга оширилаётган ишлар хусусида ҳам тўла маълумот беришди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти йўл ҳаракати халқаро ташкилотининг вакили А. Оқилов йиғилиш сўнгида келгусида Ўзбекистонда дунё мамлакатлари билан уйғунликда бир хил қоидалар ишлаб чиқилиши, бунинг учун режаланаётган тадбирлар тўғрисида тўхталиб ўтди.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

САВОЛ СИЗДАН — ЖАВОБ БИЗДАН

ҚАЛДИРҒОЧ ИНИ ШИРИНМИ?

Қалдирғоч инидан бўлган шўрвани жуда мақташади, шу ростми?

**Қобил ОТАБОЕВ,
ҳайдовчи.**

Қалдирғоч инидан тайёрланган шўрва Осиёнинг жанубий-шарқидаги мамлакатларда жуда машҳур. У ажойиб шифобахш парҳез таом ҳисобланади, қимматбаҳо саналади. Сабаби уни олиш учун ҳатто жондан кечишга ҳам тўғри келади. Чунки қалдирғоч уяларини ғорларнинг шипидан кўчириб олишга тўғри келади.

Француз олимлари қалдирғоч уясининг таркибини, тўйимлилигини текшириб кўришмоқчи бўлишди. Уянинг асосий қисми — бу қалдирғочнинг қотган сўлагидир. Унинг ёрдамида қалдирғоч лой ва шағалларни бир-бирига ёпиштиради. Шўрванинг кимёвий таҳлили шуни кўрсатдики, у тоза протеиндан иборат экан. Шунингдек, аминокислоталар ва ферментлар ҳам сероб. Маълумки, улар шифобахш ва киши аъзоларини мўътадил тутиб туради.

Шунақа, қалдирғоч уясининг шўрваси бекорга тансиқ таом ҳисобланмайди.

«ҚОР ОДАМ»НИНГ БОЛАСИ

Қулоғимга бир хабар чалинди: асримизнинг ўттизинчи йилларида Ҳимолай тоғларида «қор одам»ни ушлашган экан.

**Раъно БОЙМАТОВА,
шифокор.**

Чиндан ҳам кўпчиликнинг эътирофича 1929 йилда профессор В. Введенский ташкил этган экспедиция аъзолари «қор одам»нинг аёли кўзи ёриганига гувоҳ бўлган экан. Болани олимлардан бири ўз тарбиясига олган. Бола соғлом ўсган. У барибир бироз букчайган, дўнгпешона, жуда ҳам сержун бўлган. Бошланғич мактабда ёмон ўқиган. Охири юк ташувчи бўлиб ишлаган. Ниҳоятда бақувват бўлган. Юк ташувчи бўлишига сабаб, уни тарбия қилган олим 1938 йилда «халқ душмани» сифатида ҳибсга олиниб, лагерга жўнатилганча қайтиб келмаган.

«Қор одам»нинг ўғли эса номаълум сабабларга кўра ёшлигида ҳаётдан кўз юмган.

Бу воқеани ҳикоя қилувчилар унинг ростлигига ишонтириш учун «қор одам»нинг боласини асраб олган олимнинг бутун таҳлиллари, ёзувлари Фанлар академиясида «Махфий» деган белги остида сақланишини қўшиб қўйишади. Ҳамма билган бу воқеанинг нимаси махфий экан — билмадик.

Толиб САЪДУЛЛАЕВ
тайёрлади.

Шаҳримизнинг озода, кўркам бўлиши аввало ўзимизга боғлиқ. Буни ҳамшаҳарларимиз чин юракдан ҳис этиб шанбаликларда, ҳашарларда фаол иштирок этадилар.

Виктор Багаев олган сурат.

**Бош муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ.**

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА БИЛДИРУВЛАР

**«Ўзбек давлат цирки»
республика бирлашмасининг**

**ТОШКЕНБОЙ ЭГАМБЕРДИЕВ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
(Хадра майдонида)
ҒАЛАБАНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН**

КАТТА ЦИРК ТОМОШАЛАРИ

(2 бўлимда)

ДАСТУРДА: акробатлар, гимнастикачилар, жонглёрлар, эквилибристлар, ҳаво гимнастикачилари, ҳинд йоги ва ўргатилган ҳайвонларнинг чиқишлари.

МАСХАРАБОЗЛАР ГУРУҲИ ДОИМО ХИЗМАТИНГИЗДА

ТОМОШАЛАР
7, 14, 21, 28 апрель ва 5 майда соат 18.00 да;
8, 9, 15, 22, 23, 29, 30 апрель, 6, 7, 9 май соат 12 ва 15.00 да;
1, 2 май соат 15.00 да
БОШЛАНАДИ

Олдиндан чипта сотиш ташкил қилинган.

Чипталар нақд пулга ва пул ўтказиш йўли билан сотилади.

Касса соат 10.00 дан 18.00 гача ишлайди.

Маълумот учун телефон — 44-35-91.

**Ўзбекистон маданият ишлари вазирлиги
«ЎЗДАВЛАТЭСТРАДА»
концерт бирлашмаси
21-22 апрель соат 18.00 да
23 апрель соат 14.00 ва 18.00 да
БАҲОР КЕЛДИ, СЕВГИ КЕЛДИ!
Хушовоз хонанда
Илҳом ИБРОҲИМОВ
ва
Обид АСОМОВ
ЎЗ ЯНГИ КОНЦЕРТ ДАСТУРИГА**
СИЗЛАРНИ ТАКЛИФ ЭТАДИЛАР

Чипталар Халқлар дўстлиги саройи кассаларида сотилади.

Маълумот учун телефонлар: 45-07-65, 45-92-51.

**3- ТРАМВАЙ ВА ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ ТРАМВАЙ , ТРОЛЛЕЙБУС ҲАЙДОВЧИЛАРИНИ, КОНДУКТОРЛАРИНИ, ЭЛЕКТРЧИ ЧИЛАНГАРЛАРНИ ВА ҲАРАКАТ ТАРКИБИНИ СОЗЛАШ БЎЙИЧА ЧИЛАНГАРЛАРНИ ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ!
ЎРТАЧА ОЙЛИК МАОШ:**

ТРАМВАЙ ҲАЙДОВЧИЛАРИГА —900 сўм,
ТРОЛЛЕЙБУС ҲАЙДОВЧИЛАРИГА —1100 сўм,
КОНДУКТОРЛАРГА —500 сўм,
ЭЛЕКТРЧИ ЧИЛАНГАРЛАР ВА
ЧИЛАНГАРЛАРГА —800—1000 сўм.

Самарали иши учун 6 кунгача қўшимча таътил, йил якуни бўйича 13 ва 14 маошлар тўланади:

ҲАЙДОВЧИЛИК КАСБИНИ ЭГАЛЛАШНИ ХОҲЛОВЧИЛАР КУРСЛАРГА ТАКЛИФ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш 23-ҳунар-техника билим юртида олиб борилади.

Ўқувчиларга ойига 125 сўм миқдорида стипендия ва электр транспортида бепул юриш учун гувоҳнома берилади.

Ёлғиз ҳайдовчилар ва курс ўқувчилари ётоқхона билан таъминланади ва шаҳар рўйхатига олинади.

Манзилимиз: 3-трамвай-троллейбус депоси—Тошкент, Темур Малик кўчаси,3«а».

Телефонлар: 63-28-97 ходимлар бўлими, 63-38-93 23—ҲТБЮ. («М.Горький» метро станциясидан 6, 13, 22-трамвай; 8, 18-троллейбусларда «Чимён» бекатигача келишингиз мумкин).

**«ЎЗБЕКЭНЕРГОТАЪМИР» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА
бош бухгалтер
керак**

Ушбу телефонларга қўнғироқ қилинсин: 35-74-89, 35-44-62.

**Агар Сизни ишга жойлашиш ёки янги касбни ўрганиш қизиқтирса
11 АПРЕЛЬ СОАТ 10.00 ДА
Тошкент шаҳар иш билан банд бўлмаган аҳолини ишга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш марказига**
/Шайхонтоҳур тумани, Қоратош кўчаси, 44-уй/
ТАКЛИФ ЭТАМИЗ

Бу ерда касблар ва мутахассисликларнинг навбатдаги

**ЯРМАРКАСИ БЎЛИБ ЎТАДИ.
Кириш бепул.**

МЎЛЖАЛ:Хадра майдонидан «Халқлар дўстлиги» шоҳкўчаси томон юрганда, ўнг томондаги биринчи уй.

28, 35, 91-автобуслар, 7, 8, 15, 16-трамвайлар; 4, 8, 20-троллейбусларнинг «Хадра» майдони бекати.

Телефонлар: 45-14-68, 45-16-53.

Акмал Икромов тумани ҳокимияти ҳамда «Шарқ гули» маҳалла жамоаси маҳалла оқсоқоли, меҳнат фахрийси

Маҳмуд ХЎЖАЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзолари ва қариндош-уруғларига таъзия изҳор этадилар.

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича~ 56-54-68, 32-56-66.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Нашр кўрсаткичи - 64690.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади.

Буюртма Г—0150

«Босмага бериш вақти 11.30.

1 2 3 4 5 6.